

Letra

4/01

Helsingin
flamencoyhdistyksen
jäsenlehti

Letra 4/2001

Helsingin Flamencoyhdistys ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja:

Irja Kajander, Kirstinkatu 2 D 93, 00530 HELSINKI, p. 09-773 6412,
irja.kajander@kolumbus.fi

Vakituiset toimittajat:

Tove Djupsjöbacka (kalenteritoimittaja), Katia Enbuske (Sevillan kirjeenvaihtaja, rosaroja@jippii.fi), Terhi Ketolainen, Juha Leino (p. 040-562 3933, juha.leino@kolumbus.fi), Sampsa Peltonen (Palestiinan kirjeenvaihtaja, sampsa.peltonen@hotmail.com), Milena Urmas (p. 050-522 9069, milena@jippii.fi), Tommi Virtanen (tommivi@hotmail.com)

Kuvaaja: Auli Kaartinen

Taitto:

Irja Kajander

Monistus: Jäljentämö Jokela Oy

ISSN 1456 7938

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYKSEN HALLITUS VUONNA 2001**Puheenjohtaja**

Tove Djupsjöbacka, Välskärinkatu 1 bA 23, 00260 Helsinki 040-716 3134 (yhd. puhelin), 040-731 4304, tove.djupsjobacka@helsinki.fi

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Auli Kaartinen, Karviastie 6 A 12, 00700 Helsinki, 050-305 7392, 09-351 4781, 09-5840 4551 työ, auli.kaartinen@btj.fi

Johanna Komppa (sihteeri), Leppäsuonkatu 7 A 61, 00100 Helsinki 040-581 8140, johanna.komppa@helsinki.fi

Maija Lepistö, Koroistentie 5 B 25, 00280 Helsinki, 050-300 2596, maija_lepisto@hotmail.com

Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva (taloudenhoitaja), Hollantilaisentie 3 as 6, 00330 Helsinki, 09-482 970, eija-liisa.linnapuomi@kolumbus.fi

Anne Riikola, Mannerheimintie 140 A 2, 00270 Helsinki, 050-561 6586, anne.riikola@iobox.fi, anne.riikola@stockmann.fi

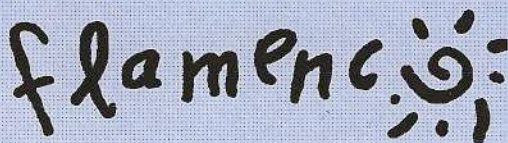
Lauraelina Vilhonen, Vaasankatu 4 B 36, 00500 Helsinki, 050-581 2561, lauraelina.vilhonen@myy.helia.fi

Hallituksen varajäsenet:

Terhi Ketolainen, Karhutie 20 A 4, 00800 Helsinki, 050-351 1979, 09-755 4436, terhi.ketolainen@kolumbus.fi

Anne Lamberg (jäsenrekisterin hoitaja), Urkupillintie 7 H 78, 00420 Helsinki, 040-521 2763, 020-483 5911 työ, anne.lamberg@metso.com

Tytti Nieminen, Niittykulmantie 3 B 17, 00440 Helsinki, 050-346 6368, tytti.s.nieminen@helsinki.fi

Helsingin Flamencoyhdistys ry -
Peña Flamenca de Helsinki
Pohjoisesplanadi 2, 00130 Helsinki
gsm 040-716 3134
www.saunalahti.fi/flamyhd

SISÄLLYS

- 4 Puheenjohtajalta
- 5 Päätoimittajalta
- 6 Calendario
- 8 Helsingin V Flamencofestivaali: Terhi Ketolainen
- 12 Noticias
- 13 Flamencotunnelmia Lähi-Idästä: Sampsa Peltonen
- 16 Arvostelut: Mustalaisestetiikkaa Porvoosta: Sampsa Peltonen
Raul Mannola ryhmineen Gloriassa: Juha Leino
Bernarda Alban talo ja ¡Agua!: Terhi Ketolainen
- 24 Henkilöt: Thierry Boisdon: Juha Leino
Anja Loikala: Tommi Virtanen
- 30 Lorcan rakastajat: Matias Kauppi
- 32 Palos: Malagueñas: Irja Kajander

PUHEENJOHTAJALTA

Vuosi lähestyy jälleen kerran loppuaan. Joka vuosi ihmettelen, miten vuodet vaihtuvat niin nopeasti. Juurihan oltiin tammikuussa...

Vuosi 2001 on ollut flamencomailmassa vilkas vuosi, jälleen kerran. Esityksiä on riittänyt, m.m. monia tärkeitä espanjalaisvieraita - **Israel Galván, Duquende, Mayte Martín, Belén Maya, Nuevo Ballet Español** jne. Suomessa on edelleen kaksi flamencofestivaalia, toivottavasti ohjelma pysyy yhtä tasokkaana kuin ennenkin. Suomessa löytyy jo paljon flamencotietoutta, ja kuten esim. Tampereella vieraillut **Sonia Sánchez** totesi haastattelussa - täällä ei voi fuskata ollenkaan, pitää ollaa täsmälleen yhtä skarppina kuin Espanjassa. Myös **Anni Valtonen** totesi Helsingin Sanomissa arvostellessaan **Gabriela Gutarran** näytöstä, että Suomessa mikä tahansa ei mene läpi, täällä osataan jo odottaa jonkinlaista ammattitaitoa.

Ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys, että tänne joka vuosi kutsutaan esityksiä ja tehdään uusia produktioita. Lueskelin toissapäivänä vanhoja Letroja yhdistyksen alkuvuosilta, enkä voinut muuta kuin huokaista. 1994 suunniteltiin hyväntekeväisyysnäytöstä, jotta Suomeen voitaisiin tuoda espanjalainen flamencoryhmä esiintymään. Kuka edes harkitsee sellaista vuonna 2001?

Flamencomailma on ammattilaistunut ja vakavoitunut, mutta myös laajentunut - Helsingin Flamencoyhdistykseenkin kuuluu yli 300 jäsentä. Harvat heistä käyvät vuosikokouksissa vaikuttamassa siihen, miten asiat hoidetaan; hallituksen jäsenen tehtävätkin tuntuvat pelottavan monia.

Flamencofestivaalin järjestäminen on hoidettu jo viisi vuotta ilman henkilökuntaa, ilman toimistotiloja tai teknisiä työvälineitä. Talkoo-

henkeä kuitenkin aina tarvitaan. Jäsenlehti Letra on alusta alkaen tehty talkoovoimin, ja toivoisimme, että sitä rataa pystyttäisiin jatkamaan. Letra on kuitenkin jo vuoden ollut taittajaa vailla, jolloin taas päätoimittajan taakka on kasaantunut melko suureksi. Enemmän aktiiveja tarvittaisiin, jotta tehtävät eivät jäisi vain muutaman ihmisen harteille. Yhdistystyön myötä kerääntyy hienoja kokemuksia, joista voi olla hyötyä esim. työelämässä. Festivaalijärjestelyt ovat ainakin allekirjoittaneelle opettaneet monia asioita. Letran taittokin on oiva mahdollisuus saada experimentoida ja oppia uusia asioita.

Yksi yhdistyksen tavoite alusta alkaen on ollut levittää flamencotietoutta. Ainakin suomalaiset flamencot ovat oppineet laatutietoisiksi. Ihmettelen kuitenkin Espanjan suurlähetystön periaatepäätöstä, ettei flamenco tueta ollenkaan, "flamencon ollessa jo niin tunnettua Espanjan ulkopuolella". Mitä enemmän flamencosta saa tietää, sitä enemmän haluaa tietää. Jotkut ovat sitä mieltä, että kirjoja lukemalla ei flamencosta opi mitään. Itse olen kuitenkin lukijatyyppejä, ja suosittelen kaikille lisäopin hakemista, eiväthän opettajat tunneilla ehdi mitenkään kertoa tarpeeksi paljon. Flamencotietouden levittämistä Suomessa helpottaa tietenkin suomenkielinen, suomalaisille tehty flamenkokirja, jota suosittelen lämpimästi kaikille tietojen syventämiseksi.

Se, mikä yhdistyksen rooli on ja mitä yhdistyksen pitäisi tehdä on aina avoin kysymys, siihen pystytte kaikki vaikuttamaan. Joten rohkeasti vain kertomaan toivomuksista ja ehdotuksista, niin katsotaan mitä tapahtuu...

Oikein hyvää joulua ja uutta flamencovuotta 2002!

toivottaa

puheenjohtajanne

PÄÄTOIMITTAJALTA

Letra on taas yllättävää kyllä ja kaikesta huolimatta valmistunut ja ilmestynyt. Tällä kertaa iski *Badtrans.B* -tietokonevirus. Sen poistamiseen, suojauspäivitysten imuroimiseen ja asentamiseen sekä levyn eheyttämiseen meni kokonainen työpäivä ja päätoimittajan hermot vielä kaupan päälle.

Lehden toimituskunta on jälleen karttunut. Nyt joukkoomme ovat vakinaisesti liittyneet jo aikaisemminkin avustajina toimineet **Tommi Virtanen** ja uusi Palestiinan kirjeenvaihtajamme **Sampsa Peltonen**. Kumpikin on kirjoittanut myös tähän numeroon. Toivotan molemmat lämpimästi tervetulleiksi toimitukseen.

Kaikki toimittajat ovat tänäkin vuonna tehneet hyvää työtä ja kirjoittaneet oikein urakoimalla. Myös moni vakinaisen toimituskunnan ulkopuolelta on kirjoittanut lehteen. Työtä on ollut myös Letran kuvien tekemisessä. Suuri kiitos kaikille tekijöille, tukijoille ja myös lukijoille! Kiitos myös niille ulkopuolisille avustajille, ystäville ja sukulaisille, jotka ovat pelastaneet henkeni ja mielenterveyteni (puhumattakaan pelihousuistani) useamman kerran taittotyön tiimellyksessä!

Flamencon suosio ja julkisuusarvo tuntuvat kasvavan edelleen. Viimeisen vuoden aikana flamenco on yhä enenevässä määrin alkanut näkyä myös valtakunnallisessa mediassa. Julkisuutta on saanut erityisesti kotimainen flamenco. Tämä kasvu näkyy myös uusien harrastajien määrässä. Flamencon maine vaikeana lajina tosin todennäköisesti estää sen nousun uusimman muotilajin asemaan aerobicin, itämaisen tanssin, karnevaalisamban, salsan ja bailatinon jälkeen.

Olen tänä syksynä opettanut useissa kansalais- ja työväenopistoissa. Varsinkin pienemmillä

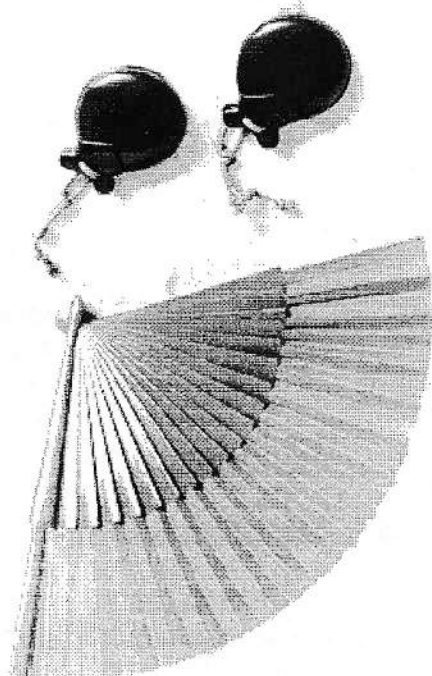
paikkakunnilla nämä kurssit ovat ainoa mahdollisuus tutustua flamencoon. Opistojen johdolta vaaditaan paljon rohkeutta perustaa tällainen kurssi, kun tiedetään, että uuden lajin ryhmän vakiintuminen kannattavaksi kestää joskus jopa vuosia. Mutta tässäkin auttaa flamencon näkyvyys. Jokainen esiintyminen voi herättää jonkun mielenkiinnon ja houkutella hänet tunneille kokeilemaan.

Nyt on lumi jo peittänyt kukat laaksoissa ja joulukuukuu on jo ovella. Ja vaikka en etsi valtaa enkä loistoa, etsin edelleen lehdelle uutta taittajaa.

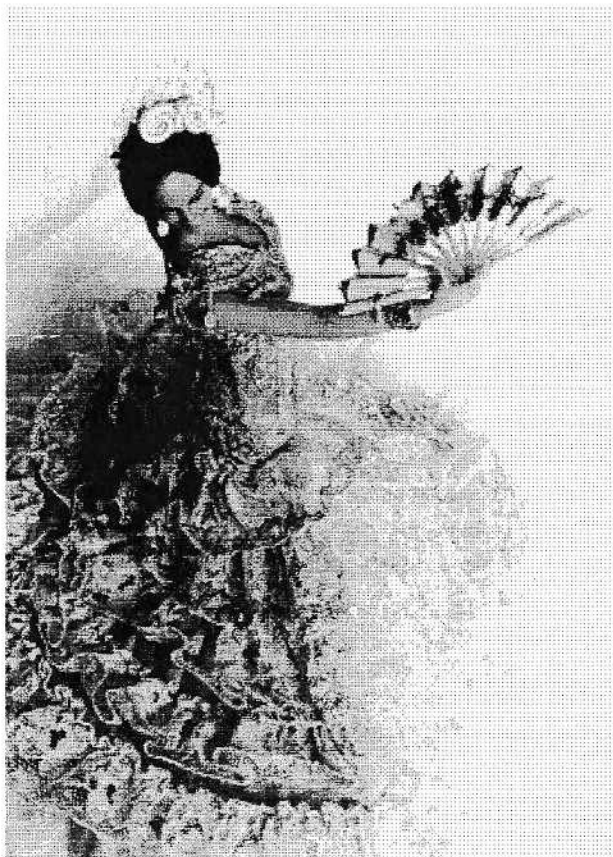
Tästä syyskaudesta on jäljellä enää muutama päivä, joulunäytöksiä ja tietenkin Helsingin Flamencoyhdistyksen pikkujoulut.

Oikein lämmintä (mutta silti lumista) ja lahjakasta joulua sekä onnellista uutta vuotta!

Oja Kari

CALENDARIO

Kuva: AK

SUOMESSA

FIESTA DE NAVIDAD

Blue Flamencon joulunäytös Hotel Arthurin juhlasali, Vuorik. 19 pe 14.12 klo 20.00. Liput 60 mk, varaukset puh. 040-7542158

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYKSEN PIKKUJOULUT

Peña Flamenca de Helsinki, Pohjoisespa 2 la 15.12. klo 20.00 alkaen. Ohjelmassa sevillanasta, esityksiä ja vatsantäytettä.

TANSSIKOULU BAILA BAILAN JOULUJUHLAT

Ravintola Kaisaniemi pe 21.12. klo 20.00 alkaen Ohjelmassa salsa- ja flamencoesityksiä, salsaopetusta ja sevillanasta. Liput 30 mk ovelta.

BEATA ALVINGIN TANSSIKURSSIT

Tampereella 17-20.1.2002 Tasoina keskitaso ja edistyneet. Keskitason kurssi on to-pe klo 16.30-18 ja la-su klo 12-13.30. Edistyneiden kurssi on to-pe klo 18.30-20.30 ja la-su klo 14-16.

Hinnat ovat 390 mk/keskitason kurssi ja 520 mk/edistyneiden kurssi, Tampereen Flamencoyhdistyksen jäsenille 350 mk/470 mk. Lisätiedot ja ilmoittautumiset Tampereen Flamencoyhdistys, tampere@flamenco.inet.fi

HELSINGIN V FLAMENCOFESTIVAALI 13-17.2.2002

de corazon... Mukana mm. **Antonia de Cordoba, Raul Mannola, Maria Kause, Erika Alajärvi, Laura Vilhonen ja Marianna Verdecia.** Kulttuuriareena Gloria 15.2.2002 klo 22.00.

Rafaela Carrasco ryhmineen, **Grupo Ramón Maronier** sekä **A Flor de Piel**, koreografia: **Belén Maya** Savoy-teatteri 16.2. klo 19.00.

Esperanza Fernandez ryhmineen Savoy-teatteri 17.2. klo 19.00.

Rafaela Carrascon tanssikurssit 13-17.2.2002 Tasoina keskitaso ja edistyneet, kesto 7,5 t. Keskitaso ke-pe klo 17.30-19 ja la-su klo 10-11.30, edistyneet ke-pe klo 19.30-21 ja la-su klo 12-13.30. Ajat ja tila varmistetaan vielä.

Hinta jäsenille 150 euroa, ei-jäsenille 180 euroa. Lisätiedot ja ilmoittautumiset Helsingin Flamencoyhdistys, puh. 040-7163134.

ESPANJASSA

FLAMENCO VIENE DEL SUR-
konserttisarja Teatro Central, Sevilla klo
21.00

18.12. La Unión-kilpailun voittajat:
**Rafael Calderón "Niño de Olivares",
Alejandro Torres "Niño de la Era",
Rafael de Carmen.**

19.2.2002 **Angelita Vargas, Juana
Amaya**

4.3. **Moraito, Hermanos Parrilla**

12.3. **Charo Manzano, Antonio
Agujetas**

19.3. *Jazz viene del Sur* - **Gerardo
Nuñez, Enrico Rava, Miroslav Vitous**

2.4. **José Menese, Rocío Díaz**

9.4. **El Churri, David Lagos**

23.4. **Alejandro Granados, Rosario
Toledo**

30.4. Cus-Cus Flamenco: *Voces y
acordes para el entendimiento*, mukana
m.m. **Segundo Falcón, Arcángel ja
Paco Jarana**

7.5. **Nano de Jerez, Juan Villar**

21.5. **Manolete**

28.5. **Diego Carrasco**

FESTIVAL DE JEREZ 27.2-11.3.2002

Kurssit: 27.2-4.3

Tanssi, keskitaso: **Angelita Gómez,
María del Mar Moreno, Inmaculada
Aguilar, Rafaela Carrasco, Isabel
Bayón.**

Tanssi, edistyneet: **Matilde Coral, El
Guño, Javier Latorre, José Antonio.**
Kitara, edistyneet: **Paco Serrano.**

Kurssit 6-11.3

Tanssi, keskitaso: **María del Mar
Moreno.**

Tanssi, edistyneet: **Matilde Coral,
Angelita Gómez, Manolete, Belén
Maya, El Pipa, Merche Esmeralda,
Manolo Marín, José Granero, Lola
Greco.**

Kitara, keskitaso: **El Bolita.**

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: Festival de
Jerez/Área Formativa Fundación Teatro Villamarta
Plaza Romero Martínez, s/n 11402 Jerez (España)
Puh. +34(956)329313 Fax +34(956)329511
Produccion.villamarta@aytojerez.es

Chiqui de Jerez opettaa Jerezissä
25.2-2.3 ja 4-9.3, tasoina keskitaso,
edistyneet ja bulerias.

Lisätiedot: solysombra@bluewin.ch;
<http://www.solysombra.ch>

Anna Niinimäki aloittaa
flamencotunnit tammikuussa.

Tasot: Keski- ja jatkotaso
Tiedustelut:

Anna Niinimäki 040-747 8979

HELSINGIN V FLAMENCOFESTIVAALI

13.-17.2.2002

Terhi Ketolainen

Flamencofestivaali on ollut Suomessa jo vuosikymmenten ajan suosittu tapahtuma. Tänä vuonna se järjestetään Helsingin flamencofestivaaliksi.

Festivaalin ohjelmassa on mukana useita suomalaisia flamenco-artistteja, jotka esittävät tanssia ja laulua.

Ensimmäisenä esiintyy **Esperanza Fernández**, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on syntynyt Sevillan Triana-alueella vuonna 1966. Hän on opiskellut tanssia ja laulua **Manolo Marínin** johdolla.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

Hän on myös laulanut yhdessä **Curro Fernándezin** kanssa, joka on yksi maailman parhaista flamenco-laulajista.

laiselle tekemän koreografian *A Flor de Piel*. Rafaela Carrasco pitää myös tanssikurssit alan harrastajille ja ammattilaisille. Flamencoherkkuja pahimpaan nälkään on siis luvassa tälläkin kertaa!

Esperanza Fernández – flamencolaulun kameleontti

Festivaalin pääkonsertissa esiintyvä Esperanza Fernández Vargas syntyi vuonna 1966 Sevillan Trianassa. Hän on imenyt flamencon suorastaan kirjaimellisesti äidinmaidosta – kuuluu hän sekä isän että äidin puolelta merkittävään flamencosukuun. Alunperin Esperanza alkoi opiskella tanssia **Manolo Marínin** johdolla, mutta vaihtoi isänsä, laulaja **Curro Fernándezin** innoittamana lauluun.

Esperanza Fernández.

Jo 25 vuotta sitten hän perusti sisarustensa kanssa *La Pandilla Gitana* -ryhmän, jossa hän tanssi ja lauloi. 16 -vuotiaana hän debytoi ensilaulajana **Mario Mayan** *Amargossa*. Jo perhetaustasta johtuen perinteinen flamenco on tälle monipuoliselle laulajalle hyvin tuttua, mutta ennen kaikkea hänet on opittu tuntemaan uuden flamencon nimenä. Parhaimpien nykyflamencojen tapaan hän tekee paljon crossoveria ja fuusiota sekä työskentelee hyvin erilaisten kokoonpanojen kanssa aina pianosta ja jazzbändistä sinfoniaorkesteriin. Huolimatta kiinnostuksestaan kaikenlaisiin musiikillisiin eksperimentteihin, lähimpänä hänen sydäntään ovat kuitenkin flamencopaloista syvimät, soleá ja siguriya.

Oppinsa laulajana Esperanza on saanut kuuntelemalla muita laulajia. Hänen äänensä on erittäin muuntautumiskykyinen; hän on mielikuvituksekas, persoonallinen ja vaistonvarainen laulaja, jonka lähes rajaton äänirekisteri taipuu millaiseen musiikkiin tahansa. Hyvällä syyllä tätä luonnonlahjakkuutta voi kutsua flamencolaulun kameleontiksi. Esimerkiksi nyky-säveltäjä **Mauricio Sotelo** ihastui Esperanzan ääneen siinä määrin, että sävelsi teoksensa *Epitafio* ja *Nadie* varta vasten hänelle; nämä saivat ensiesityksensä Segovian festivaaleilla 1997.

Esperanza oli aikoinaan mukana **Camarónin** legendaarisella albumilla *Potro de Rabia y Miel*. Hän on tehnyt yhteistyötä sellaisten taiteilijoiden kuin **Paco de Lucían**, **Rafael Riquenin** ja **Enrique Morenten** kanssa. Vuosi 1994 merkitsi Esperanzan uralla käännekohtaa ja taiteellisen aseman vakiinnuttamisen aikaa: tällöin hän mm. esiintyi **Enrique Morenten** kanssa pääosassa eteläamerikkalaisten naisrunoilijoiden teksteihin perustuvassa *A oscuras* -teoksessa, joka oli Sevillan VII flamenco-biennaalin suosituimpia esityksiä. Myös *Cruce de Caminos* -flamenco-jazz -konsertti Sevillan Bienaleissa vuonna 2000 yhdessä kitaristi **Gerardo Núñezin** ja *New York Flamenco Reunionin* kanssa oli menestys.

Vuodesta 1995 lähtien hän on tehnyt yhteistyötä *Orquesta Joven de Andalucía* -orkesterin kanssa: he ovat yhdessä esittäneet **Manuel de**

Fallan *El Amor Brujoa* useita kertoja. *El Amor Brujoa* hän on esittänyt myös monien muiden sinfoniaorkestereiden kanssa. Kansainvälisesti tunnettuna artistina hän oli vuonna 1997 mukana **Yehudi Menuhinin** johtamissa *Voices of Peace* -konserteissa **Miriam Makeban** ym. artistien ohella.

Tuore esikoisalbumi, lokakuussa 2001 julkaistu *Esperanza Fernández*, tuo hyvin esiin laulajan flamencopersoonallisuuden eri puolet: mukana on laulua niin kitaran, pianon kuin harmonikan säestyksellä, paloja siguriyasta rumbaan. Esikoislevyä tehtiin pitkään ja hartaasti. Tämä pienen pojan äiti vertaakin levyntekoa synnyttämiseen; sooloalbumin aikaansaaminen onkin hänen elämänsä suurin ilo esikoisen syntymän jälkeen.

Helsinkiin tämä ulkomaisista yleisöistä pitävä laulaja tuo itsensä lisäksi neljän hengen ryhmän.

Espanjalais-suomalaisia voimia liikkeellä

Lauantain suomalais-espanjalaisessa konsertissa esiintyy tanssija Rafaela Carrasco ryhmiin, johon kuuluu kaksi laulajaa ja kitaristi. Ryhmä on tällä kertaa suomalaisin voimin vahvistettu: se esiintyy yhdessä *Grupo Ramón Maronierin* kanssa. **Ramón Maronier** – Suomeen asettunut hollantilainen flamenco-kitaristi – on koonnut ympärilleen vahvan joukon suomalaisia ammattimuusikoita.

Illan ohjelmassa nähdään myös *A Flor de Piel* -pienoisteos, joka sai kantaesityksensä lokakuussa 2001 Oulun tanssikeskus JoJon järjestämässä Tanssin gaalassa. Koreografian teokseen on tehnyt **Belén Maya**, jonka omintakeinen ja naisellinen tyyli sekä esiintyjänä että opettajana on viime vuosina tullut tutuksi suomalaisille aficionadoille useiden vierailujen ansiosta. Teoksen tulkitsee kolme suomalaista flamenkotanssin ammattilaista: **Erika Alajärvi**, **Anna Niinimäki** ja **Annatuuli Saine**. Teoksen musiikki on **Mayte Martínin** levyiltä *Querencia*.

Teos kuvaa kolmen naisen prosessia: kuinka kohdata toinen, kuinka kohdata oma itse,

kuinka erillisyydessäkin säilyttää näkymätön yhteys toisiin ja löytää yhteinen rytmi. Teoksen

nimi viittaaakin ihmisen herkkyyteen aistia ihollaan, olla "ihon pinnassa".

A Flor de Piel: Kuvassa vasemmalta Anna Niinimäki, Annatuuli Saine ja Erika Alajärvi, ylhäällä Soili Heikkinen. Kuva: Maria Stark.

Rafaelan opissa

Festivaalin flamencotanssikurssien opettajana toimii tällä kertaa Rafaela Carrasco. Sevillasta kotoisin oleva 29-vuotias Carrasco on kansainvälisesti tunnustettu ja arvostettu pedagogi. Hän on pitänyt lukemattomia kursseja niin Espanjassa kuin ulkomaillakin ja vuodesta 1996 hän on opettanut vakituisesti Madridin *Amor de Dios* -koulussa. Carrasco edustaa uudistavaa, mutta perinteitä kunnioittavaa flamencoä. Flamencon lisäksi hän on opiskellut espanjalaisia tansseja, balettia ja modernia tanssia. Hänen tärkeimpiä flamenco-opettajiaan ovat olleet La Toná, Manolo

Marín, Manolete, El Guíto, Milagros Mengibar, Rafael el Negro ja El Mimbire.

Carrasco on esiintynyt monen kuuluisuuden ryhmässä, kuten Mario Mayan *Compañía Andaluza de Danza* -ryhmässä sekä Belén Mayan *Compañía Flamenco de Belén Maya* -ryhmässä. Hän on tehnyt yhteistyötä myös useiden muiden koreografiensa kanssa: näitä ovat mm. Javier Barón (*El Pájaro Negro*), Adrian Galiá (*Pensando Flamenco*), Christina Hoyos (*Nuevas Generaciones*), Rafael Amargo (*Amargo*), Rafael de Carmen (*Colores*), Ricardo Franco (*De Sol a Luna*), Israel Galván ja Rafael Campallo.

Rafaela Carrasco.

FESTIVAALIOHJELMA

Helsingin V Flamencofestivaalin avajais- juhlal Peñalla

(Eteläesplanadi 2) keskiviikkona 13.2.2002 klo
21.00 alkaen.

Hyvää klubi-iltaa!

Pehmeän laskun viikonloppuun ja flamenco
koko sylin täydeltä tarjoaa klubi-ilta
Kulttuuriareena Gloriassa perjantaina 15.2.2002
klo 22.00. *de corazon...* -esityksessä nähdään
mm. **Antonia de Cordoba, Raul Mannola,**
Maria Kause, Erika Alajärvi, Laura Vilhonen
ja **Marianna Verdecia.**
Seuratkaa ilmoittelua!

**Espanjalais-suomalainen konsertti Savoy-
teatterissa 16.2.2002 klo 19.00**

Tanssija Rafaela Carrasco ryhmineen & Grupo
Ramón Maronier
A Flor de Piel -pienoisteos
Liput 21 €

**Pääkonsertti Savoy-teatterissa 17.2.2002 klo
19.00**

Esperanza Fernández, laulu
Miguel Angel Cortés, kitara
Miguel Vargas, tanssi
Curro Fernández, palmas
Rafael Rodriguez, laulu ja palmas

Liput 31/28/25 €

Rafaela Carrascon flamencotanssikurssit 13.-
17.2.2002

Kursseilla kaksi tasoa: keskitaso ja edistyneet.

Paikka:

StepUp-tanssikoulun sali, Ruoholahdenkatu 10
B, Helsinki.

Ajat: Keskitaso ke-pe 17.30-19.00, la 10.00-
11.30, su 12.00-13.30; Edistyneet ke-pe 19.15 -
20.45, la 11.45-13.15, su 13.45-15.15

Kurssin hinta jäsenille on 150 €. Ennakkomaksu 70
€ (416,20 mk) on maksettava yhdistyksen tilille,
Merita Hakaniemi 206518-21707, viimeistään
17.12.2001 ja loppuosa 80 € viimeistään 18.1.2002.
Peruutuskuluina pidätämme 8,50 €.

Ilmoittautuminen: 21.11. lähtien sitovat
ilmoittautumiset yhdistyksen puhelimeen 040-
7163134

Lippuja konsertteihin myyvät jäsenhintaan **Auli
Kaartinen**, p. 050-3057392 ja **Eija-Liisa
Linnapuomi-Kanerva**, p. 09-482970. Lippuja
Savoyssa pidettäviin konsertteihin voi ostaa myös
Lippupalvelusta sekä Helsingin kaupungin
kulttuuriasiainkeskuksen myyntipisteistä: Savoy-
teatteri, LippuRex (Lasipalatsi), Stoa, Kanneltalo,
Malmitalo.

Lisätiedot: Helsingin Flamencoyhdistys, p. 040-
7163134

NOTICIAS

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYS RY TIEDOTTAA

SYYSKOKOUS

Helsingin Flamencoyhdistys ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin lauantaina 1.12.2001 klo 16.00 alkaen yhdistyksen tiloissa. Kokouksessa puheenjohtajana toimi flamencoyhdistyksen puheenjohtaja **Tove Djupsjöbacka** ja sihteerinä **Johanna Komppa**. Kokouksessa oli aiheena mm. yhdistyksen toimintasuunnitelma ja ensimmäinen euromääräinen talousarvio vuodelle 2002.

Jäsenmaksu päätettiin kokouksessa säilyttää ennallaan, mutta hinnat muutettiin euroiksi: varsinaisen jäsenen vuosimaksu on siis **20,20€** ja kerran maksettava liittymismaksu **8,40€**. Samassa taloudessa asuvan perheenjäsenen jäsenmaksu on **8,40€**. Tällöin kuhunkin talouteen lähetetään vain yksi Letra.

Kokouksessa valittiin yhdistykselle myös tulevan vuoden hallitus. Jäseniä hallitukseen valittiin pienin sääntöjen sallima määrä, eli puheenjohtajan lisäksi neljä varsinaista ja kaksi varajäsentä.

Helsingin Flamencoyhdistys ry:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin **Anne Riikola**. Yhdistyksen hallituksen jäsenet vuonna 2002 ovat **Auli Kaartinen, Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva, Maija Kansanaho** ja **Petri Rahko**. Hallituksen varajäseniksi valittiin **Terhi Ketolainen** ja **Anne Lamberg**.

Yli 300-jäseninen Helsingin flamencoyhdistys on Suomen suurin peña. Yhdistys julkaisee Letra-jäsenlehteä, joka on Suomen laajin flamencon erikoisjulkaisu.

Letran toimitus sijaitsee Helsingissä, mutta lehti käsittelee monipuolisesti kaikkea suomalaista ja espanjalaista flamenco. Letra ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Nyt Letra etsii **TAITTAJAA**

Sinulla on kokemusta taittotyöstä sekä tarvittavat laitteet ja ohjelmistot lehden tekemiseen. Jos sinulla on myös visuaalista silmää ja halua lehden ulkoasun kehittämiseen, pyörrymme onnesta.

Tarjoamme

- mielenkiintoisia kurkistuksia flamencokulissien taakse
- mahdollisuuden tavata Suomeen saapuvia flamencotähtiä
- tilaisuuden olla kehittämässä Suomen merkittävintä flamencolehteä
- päätoimittajan täyden tuen lehden taittotyössä

Mikäli olet jo menettänyt sydämesi flamencolle, anna loppujenkin ruumiinosien mennä. Ota yhteyttä päätoimittaja **Irja Kajanderiin**.

puh: 09- 773 6412

irja.kajander@kolumbus.fi

Seuraava Letra ilmestyy
maaliskuussa 2002.

FLAMENCOTUNNELMIA LÄHI-IDÄSTÄ

Sampsä Peltonen

Heraan Beit Jan kylässä Palestiinan Länsirannalla auringonnousun aikaan: on raman ensimmäinen perjantai ja paastoavia musliminaapureita kävelee unisina pyhäpäivän ensimmäiseen rukoushetkeen moskeijalle. Minäkin nousen tunnin kuluttua ottamaan kylmän suihkun - lämmintä vettä ei ole ollut sen jälkeen, kun Israelin armeija viimeisimmän miehityksen aikana käytti taloni kattoa tukikohtanaan ja hajotti boilerit.

Lähden aamiaisen jälkeen kohti Palestiinan ja Israelin välistä rajaa, jossa on ollut armeijan tiesulku melkein koko vuoden kestäneen intifadan ajan. Olen ajoissa liikkeellä, sillä perjantaisin armeija pitää erityisen tiukkaa linjaa: useimmat Jerusalemiin rukoilemaan pyrkivät nuoret miehet käännytetään takaisin koteihinsa, periaatteessa ymmärrettävästi, sillä kukaan ei halua ottaa sitä riskiä, että sadan hartaan joukossa on yksi fanaattinen vapaus-taistelija.

Ensimmäisen tarkastuspisteen tuttu sotilas

päästää minut läpi ilman vaikeuksia, mutta toisella tiesululla heti 50 metrin päässä edellisen virkaveli pitää epäilyttävänä sitä, että minä EU-passilla liikkuva nuorimies puhun arabiaa jonossa edelläni olevan kanssa. Passi viedään tutkittavaksi esimiehelle, ja sotilas tivaa minulta henkilöllisyyspapereita - passi on kuulemma "matkustusasiakirja" muttei riittävä henkkari. Intettyäni vartin verran, että kumpikaan vanhemmistani ei ole palestiinalainen ja että olen Länsirannalla töissä, mies kyllästyy ja päästää minut eteenpäin. Kolmannella tiesululla sama show toistuu.

Näiden rutiinien jälkeen pääsen jatkamaan matkaa bussilla kohti Jerusalemiä, jossa suuntaan kulkuni juutalaiselle länsipuolelle, aina viehättävään Baq'an kaupunginosaan saakka, jossa suunnistan kohti Ya'el-kadun pommi-suojaa: olen vihdoinkin saapunut tanssi-studiolle. Mieleen muistuu, kuinka helppoa Helsingissä oli kulkea Peñalle Esplanadille..

Jerusalemissa on ollut säännöllisiä flamenco-tunteja vasta verrattain vähän aikaa. Yhdysvalloissa tanssia harrastanut **Michaela** ja Espanjassa ja muualla vuosia tanssinut **Sharon** ovat yhteistyössä Jerusalemin kaupungin kanssa perustaneet flamenco-studion, jossa on tunteja kaikenikäisille ja -tasoisille harrastajille. Joulukuusta lähtien on tarkoitus järjestää myös kuukausittaisia illanviettoja.

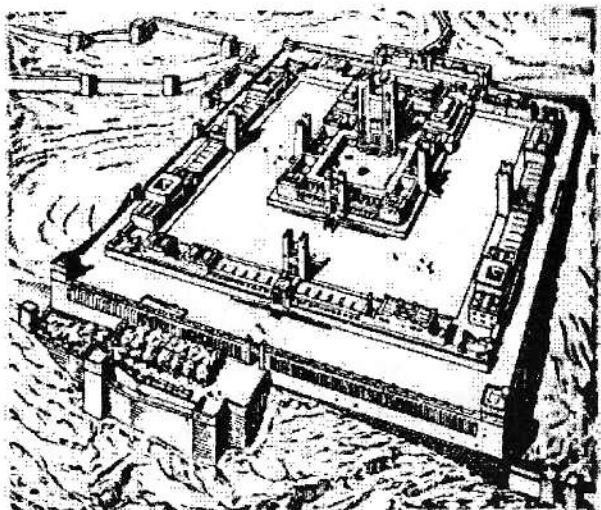
Sikäli mikäli rahani tyyriisiin tunteihin riittävät, yritän käydä edistyneiden tunneilla.

Oppilaiden taso ja kokemus vaihtelee paljon, mutta Sharon yrittää pitää tasoa, joka Suomessa olisi keskitason ja edistyneitten välimaastossa. Sopii minulle. Jerusalemissa ei ole saatu vielä liikkeelle harrastajakitaristeja, joten tunneilla soivat cd:t. Sharon on saanut mukaan toimintaan kuitenkin paikallisen perkussionistin ja flamencosta kiinnostuneen ladinolaulajan, joita en ole vielä ehtinyt tavata.

Sharon, joka opettaa myös Tel Avivissa ja Eilatissa, pitää tunnit tietenkin hepreaksi, mikä on tietenkin minulle mielenkiintoista. Arabian perusteella ymmärtää jotain sieltä täältä, ja ainakin siinä oppii samalla laskemaan hepreaksi kahteentoista ja sanomaan "oikealle, vasemmalle, eteen taakse, otetaan uudestaan alusta...".

Israelin flamencoelämä näyttää jatkossakin aika aktiiviselta: joulukuussa on paikalliset flamencoiltamaa Tel Avivissa ja Jerusalemissa, ja siitä eteenpäin siis kuukausittaisia tapaamisia. Samaa ei voi valitettavasti sanoa Palestiinalaisalueesta: tähän mennessä korviini ei ole kantautunut tietoa minkäänlaisesta toiminnasta ja vaikka Länsirannalla olisikin harrastajia, he eivät pääse tietenkään käymään Israelin puolella. Länsimaan kansalaisuus antaa minulle suuria etuoikeuksia palestiinalaisiin nähden – vapaahko liikkuminen on niistä yksi.

Olin kovasti halunnut otsikoida tämän jutun tyyliin "Tanssi yhdistää", ja kertoa, kuinka arabit ja juutalaiset harrastavat flamenco sulassa sovussa, mutta valitettavasti poliittinen tilanne on yhä sellaisessa umpikujassa, että palestiinalaisten ja israelilaisten yhteiset tanssitunnit ovat kaukainen haave. Sitä odotellessa unelmoin mielessäni koreografiasta, jossa olisi pari letra por peteneras (Peteneraahan pidetään perimätiedon mukaan juutalaisena) ja pari letra maurilaisvaikutteista zambraa...

Jerusalemien temppeli Hesekielin aikana. Ennallistusrakennus. Kuva: Otavan iso tietosanakirja (osa 5) s.648. Helsinki 1933.

Antonio Marquez Jerusalemissa

Olin vasta saapunut Lähi-itään, kun huomasin Jerusalemien pääkadulla mainosjulisteen **Antonio Marquezin** konsertista. Olin juuri opettanut tunnistamaan heprean kirjaimia, ja aikani tavattuani löysin ilmoituksesta avainsanat: *flamenco, Carmen, Jerusalem, 13. Marraskuuta*. Siis ostamaan lippua. Olin kyllä vähällä perua päätökseni, kun kuulin lippujen hinnan pyörivän yli 30 euron kieppeillä, mutta kulttuurinnälkäni oli armoton.

Esityspäivänä Jerusalemien kansainväliseen kongressikeskukseen oli saapunut sadoittain katsojia - lähinnä venäläisiä maahanmuuttajia. Ensimmäisellä puoliajalla oli luvassa *Carmenia* ja väliajan jälkeen kansanomaisempaa flamenco. Yleisön valuttua sisään esirippu nousi täydessä hiljaisuudessa, ja tanssiryhmä aloitti teatraalisesti ilman musiikkia. Antonio tanssi pienen pätkän capan kanssa, minkä jälkeen alkoi **Bizet'n** oopperasta koostettu levymusiikki.

Tunnelma oli heti alusta asti yhtä suurta melodraamaa. Musiikista tuli ajoittain mieleen eräs täällä televisiossa pyörivä eteläamerikkalainen saippuasarja: esim. Habanerasta oli tehty 80-luvun syntetisaattorityylillä kummallinen rumba. Tanssijat eivät päässeet olenkaan oikeuksiinsa, sillä koreografia oli hätkäinen ja sekava; päällimmäisenä mieleen jäivät lukemattomat cortet, joissa tanssijat, Antonio etunensä, vääntäytyivät yleensä dramaattiseen asentoon. Ilmeet olivat kuin elävältä poltetuilla. Tansseissa käytettiin paljon huiveja, mutta yllättävää kyllä miehet käyttivät niitä paljon taidokkaammin kuin yksikään nais-tanssijoista!

Tylsäksi käyneestä ensimmäisestä puoliajasta nousivat vähän positiivisemmin esille miesten esittämä martinete-kohtaus, jossa tummanharmaaseen pukeutuneet kohtalokkaat kuolonlakeijat koputtivat vaikuttavasti unisonossa, sekä heti perään tullut balettikohtaus, jossa pääsi esille Marquezin klassinen tanssitausta. Ryhmä esitti vielä ennen väliaikaa eräänlaiset hauskat kiitokset: tanssijat ryhmittäytyivät täydessä pimeydessä näyttäviin muodostelmiin, jolloin valot aina räpäytettiin päälle muutamaksi sekunniksi. Eräänlainen elävä valokuva-albumi.

Ensimmäinen puoliaika ei siis tarjonnut mitään purtavaa, joten odotin innolla toista, kansanomaiseksi luonnehdittua flamenco. Alku olikin ihan lupaava: tanssijat istuivat tuolipiirissä palmastamassa keskellä lavaa muusikoiden (2 kitaraa, 2 laulajaa, huilisti, perkussionisti) jäädessä vähän varjoon näyttämön takaosaan. Alun kepeä rumba oli palmaksineen ja pienine tanssiosuuksineen "kiva", mutta minua häiritsi heti alusta se, että kaikki tanssioduudet oli koreografioitu sekunnin-tarkaksi: yhtä hyvin ryhmä olisi voinut tanssia levymusiikin tahdissa, koska muusikkojen kanssa heillä ei ollut minkäänlaista kontaktia. Minä ainakin nautin flamencossa juuri siitä, että muusikot, laulajat ja tanssijat ovat jatkuvasti keskinäisessä vuoro-vaikutus-suhteessa. On ilman muuta selvää, että kokoonpanon esittämä tanssi on tarkkaan suunniteltua, mutta koreografiatkin voi suunnitella

niin, että musiikin ja tanssin välissä on hengitystilaa.

Toisen puoliajan ehdoton tähtihetki oli kolmen miehen (Antonio ei ollut mukana) tanssima farruca. Valomiehet olivat taas tarkkoina - tekniikka pelasi moitteetta koko esityksen ajan - ja tanssijat pysyivät kukin omassa spotissaan. Tässä numerossa toimi hyvin se paljon kokeiltu idea, että esittäjät kuvastavat kukin ikään kuin yhden tanssijan eri puolia. Koreografiassa vaihtelivat mielekkäällä tavalla unisono-osuudet ja päällekkäiset soolot, ja kokonaisuus oli kuvauksellinen, monitasoinen, komea.

Farrucan jälkeen esitys jatkui loppuun asti aika mauttomana rymistelyä. Viiden naisen esittämä muuten aika perinteinen (kananpojan-keltaisissa bata de cola -puvuissa ja huiveissa tanssittu) alegrias päättyi käsittämättömään keikistelyyn, joka minun mielestäni oli lähinnä cancania. Antonion valko-sessa puvussa pyllistelemä solea oli taas suoraan sanottuna lähinnä itsetyydyttävää mielikuvituksettomilla koputuksilla brassailua. Naislaulajan sinänsä koskettavasti laulamien letrat jäivät syyttä taka-alalle. Solean loppubulerias muuttui saumattomasti alegriaksi, johon tuli mukaan vähitellen koko komppania tanssimaan "fin de fiestaa", jossa ei kyllä ollut hiukkaakaan improvisaatiota tai edes tanssin riemua. Muusikkoihin tanssijat eivät yhätkään saaneet minkäänlaista kontaktia, eikä sitä yleisölekään riittänyt, paitsi Antoniolt, kun hän vielä ensimmäisten kiitosten jälkeenkin rymisytti ilmoille pitkän koputussarjan, jota tanssijat rivissä katselivat jotenkin poissaolevina.

Oli jotenkin tragikoomista, että esitys kirvoitti yleisön taputtamaan raivokkaasti ja huutamaan bravoota. Mutta tässä onkin flamencon kaltaisen taiteenlajin ikuinen ongelma: suureen yleisöön vetoavat huolellisesti valmistellut teokset, joissa alkuperäinen idea ei välttämättä pääse oikeuksiinsa; autenttisemmat ja intiimit esitykset taas houkuttelevat katso-moihin vain pienen määrän asialle omistautuneita harrastajia - eivätkä moiset suuriin teattereihin sopisikaan.

ARVOSTELUT

MUSTALAISESTETIIKKA PORVOOSTA

Mustalaismusiikin festivaali Porvoossa 7.-9.9.2001

Sari Pikkarainen Bernarda Alban talossa. Kuva: AK

Porvoossa järjestetyn mustalaismusiikin festivaalin yhteydessä nähtiin Andalusialaisten luolamustalaisten esittämää flamenco kolmena iltana. Sunnuntaina 9. syyskuuta heidän näytöksensä lämmittäjänä tanssi itseoikeutusti **Sari Pikkarainen**, jota on viime aikoina nähty esiintymässä **Kaari Martinin** kanssa Agua-ryhmän teoksissa. Tällä kertaa Kaari säesiti Saria laululla **Ramonin** toimiessa kitaristina. Yleisöä oli paikalla kiitettävästi, ja Helsingistä oli allekirjoittaneen ja **Manna Verdecian** lisäksi saapunut ainakin – yllätys yllätys – tasavallan presidentti **Tarja Halonen**. (Nähdäänköhän häntä kohta jollain alkeistunnilla?)

Sarin, Kaarin ja Ramonin trio esitti solea porbulerian ja tangoksen. Oli kiva kuulla Kaaria laulamassa; hän suoriutui osuudestaan hyvin ja arvokkaan eleettömästi jättäen tilaa tanssijalle. Saria näytti alussa jännittävän kovasti, ja varsinkin ensimmäiset koputukset eivät saaneet tuntumaa lattiaan ja jäivät vaikeiksi. Tanssija kuitenkin osasi hyödyntää markkeeraavimmat kohdat keskittyäkseen ja kootakseen voimansa, mikä näkyi positiivisena loppukirinä molemmissa koreografioissa.

Sari pääsee oikeuksiinsa sykäyksittäin aina silloin, kun hän jää maistelevaan jotakin hänelle rakasta liikettä. Hänen kasvoilleen leviää autuas hymy, silmät sulkeutuvat ja koko vartalo ja liikekieli saa aimo annoksen viehkeyttä. Välillä tanssissa kuitenkin tulee kohtia, joissa tämä lumous haihtuu, ja epävarmuus saa liikkeen katkeamaan. Sarin kannattaisi hakea

tanssiinsa sitä vapautuneisuutta, jota hän säteili tanssiessaan vuosi sitten Kaarin kanssa duon paljain jaloin. Sitä muistelen vieläkin nautinnolla.

Nautinnollista turistiflamencoä koko kansalle

Näiden kotoperäisten taiteilijoidemme viritettyä tunnelman lavalle saapuivat espanjalaiset. Alusta asti oli selvillä, mitä oli luvassa: herkullisen klisheemäistä turistiflamencoä. Se ilmeni puvuista (verhokankaasta ei oltu tingitty), meikeistä (Tikkurilan värikartta jäi kakokoseksi) ja ilmeistä (leuka pystyssä ja silmät tuimasti yläviistoon nauliutuneina). Järjestäjät olivat osuneet napakymppin valitessaan tällaisen ryhmän ulkomaiseksi pääesiintyjäksi, sillä suomalainen ei-aficionado nauttii eniten juuri tällaisen ryhmän esityksistä. Minäkin suurena kitschin ystävänä nautin ryhmän tarjoamasta silmänilosta koko illan ajan.

Klisheemäisyys ei tietenkään tarkoita taiteellisuuden ja varsinkaan taidokkuuden puutetta. Erityisesti ryhmän laulaja **Sandra** pääsi oikeuksiinsa laulaessaan keskivaiheilla **Antonio**-kitaristin säestämänä mielenkiintoisen tarantan, jonka jokaisen säkeistön jälkeen tuli tarara-ker-tosäe. Tanssijoista anteliaain oli miestaituri **Luis**, joka huikean koputtelun lisäksi otti ilahduttavan paljon kontaktia yleisöön. Erityisen kiva oli hänen illan loppupuolella esittämänsä hymyilevä solea por bulerias.

Naistanssijat, erityisesti päätanssija **Jara**, sitävastoin olivat parhaassa tapauksessa melko ilmeettömiä, usein jopa nyrpeitä. Kontakti yleisöön puuttui kokonaan, jolloin sinänsä kivoista kokonaisuuksista jäi joskus vähän tylsä olo. Sama päti palmaksiin: vuoroaan odottavat tanssijat palmastivat huikean taidokkaasti, mutta katse (ja ilmeen perusteella myös ajatus) harhaili monesti jossain ihan muualla, jolloin numero ei pysynyt hyvin koossa.

Tanssijoiden itsensä valmistamat koreografiat olivat sinänsä onnistuneita, vaikkeivät tarjonneetkaan mitään uutta ja ihmeellistä näkökulmaa flamencoon. Silmänruokaa oli kerrakseen puvuissa, joiden värivalinnat olivat aika

häkellyttäviä: keltaruskeaa, suuria lehtikuvi-oita, pallo- ja kukkakuosia sekaisin autenttiseen mustalaismaiseen tapaan. Ajattelin useaan otteeseen, kuinka hyvä on, että Suomeen tuodaan muutakin flamencoä kuin harrastajille antoisia moderneja ja kalliita esityksiä (vrt. **Israel Galvan**, **Belen Maya...**), joista suuri yleisö ei välttämättä saa mitään otetta. Porvoossa kitschahtavasta estetiikasta nautti koko kansa. Presidenttinsä johdolla.

Sampsa Peltonen

Kuva: AK

FLAMENCOA JA JAZZIA, MUTTEI FLAMENCOJAZZIA

Raul Mannola yhtyeineen Gloriassa
23.10.2001.

Raul Mannola: kitara,
Antonia de Córdoba: laulu,
Kai Olander: puhaltimeet,
Harri Virtamo: kontrabasso,
Karo Sampela: perkussiot,
Ilkka Ålander: tablat

Paremmiin flamencokitaristina tunnettu **Raul Mannola** on aiemmin tehnyt pienimuotoisia jazz-keikkoja kitaristi **Timo Lehdon** kanssa, mutta nyt hän oli koonnut muutaman kaupungin kokoiselle kiertueelle kokonaisen yhtyeen esittämään uutta, luontevimmin jazziksi luokiteltavaa musiikkiaan. Glorian keikka oli kiertueen ensimmäinen, eikä ryhmä ollut vielä aivan hitsautunut yhteen, mutta Mannolan musiikista sai kuitenkin hyvän kuvan.

Aamuaurinko nousee

Konsertin ensimmäisen numeron kitaristi omisti pienelle tyttärelleen, **Aurora Claralle**. Hyväntuulisessa kappaleessa oli helppo nähdä aamuauringon säteet kisailemassa lastenhuoneen seinässä. Keikan koko jazz-osuuden musiikki oli muutenkin hyvin kuvallista, ei lainkaan akateemista. Kappaleet kulkivat kei-
nuvista 6-jakoisista miltei rhythm'n'bluesiin,

kantriin ja jopa virsiin asti. Rytmisen monipuolisuuden vastapainoksi harmoniat kuulosivat varsinkin konsertin alkupuolella menevän enemmän tai vähemmän samoista sävellajeista, mikä tietenkin kitaralla on varsin luonnollista. Onneksi Mannolalla on kyky harmonioiden kehittelyyn ja varioimiseen, sillä hän oli vielä lisännyt säveltämisen vaikeusastetta päättämällä tietoisesti välttää kaikkea flamencoon viittaavaa.

Houston, meillä on ongelma

Aivan sfääreihin asti en konsertissa päässyt. Jos Mannolan kitaran terävään ja särisevään soundiin on flamencossakin hieman totutteleminen, niin näissä kauniissa kappaleissa flamenco-tyylinen kitara on mielestäni ehdottomasti väärä soitin. Mannola kyllä käytti konsertin jazz-osassa eri kitaraa kuin jälkimmäisessä, mutta syvä- ja puhdasääninen, oikea klassinen kitara olisi tehnyt musiikille enemmän oikeutta. Joisain kappaleissa ainokainen kitara kuulosti myös vähän ohuelta, joten bändissä voisi hyvin olla tarve ja paikka toiselle kitaristille.

Toinen ongelma oli kitarasoolot. En tiedä yhtään flamencokitaristia, joka pystyisi soittamaan rock- tai jazz-kitaristien veroisia sooloja. Edes suurista suurin – **Paco de Lucía** – ei usein saa aikaiseksi kuin lyhyitä pyrähdyksiä, jotka eivät oikein johda mihinkään. Raul Mannola-
kaan ei tässä suhteessa täysin vakuuttanut: soolot perustuivat suurimmaksi osaksi yllä-

tyksettömiin skaaloihin, ja lisäksi hänellä oli niissä jopa jotain rytmisiä ongelmia, mikä ei muutoin todellakaan ole hänen tapaistaan. Tekisi melkein mieli muistuttaa, ettei totuus löydy asteikoista vaan niistä riskeistä, mitä jää asteikkojen väliselle tuntemattomalle alueelle.

Ja vielä – kun aloitelaatikko nyt kerran on auki – toivomus kaikille kitaristeille: pliis, älkää virittäkö suoraan mikrofoniin!

Loistavia muusikoita

Mannola on koonnut osaavan ryhmän. Kontrabassoa soittanut **Harri Virtamo** asetteli tyylikkään ja tukevan pohjan koko musiikille. **Kai Olander** taas on mielestäni täysin jonkin **Juhani Aaltosen** veroinen puhaltaja, jonka hienot, tasapainoiset soolot olivat illan parasta antia. Tosin me jazz-protokollaan tottumattomat kuuntelijat emme ymmärtäneet taputtaa soolojen jälkeen, mutta kiitos edes näin jälkikäteen! Mielenkiintoinen tuttavuus oli aivan uusi kasvo **Ilkka Ålander** (ei siis sukua Kai Olanderille), joka soitti tablojaan niin antaumuksella, että näkemättä olisi melkein saatanut väittää soittajaa ihan muuksi kuin valkoiseksi mieheksi, mikäli tällainen epäkorrekti ilmaisu sallitaan. Toinen perkussionisti **Karo Sampela** oli rakentanut rumpusetin cajonista, lautasista ja tamburiinista ja soitti tapansa mukaan vivahteikkaasti ja ajatuksella. Annetuilla näytöillä voidaan hyvällä syyllä kysyä, onko tämä Palefacenkin rumpalina tunnettu rytmihirmu ehkä Suomen monipuolisin perkussionisti?

Konsertin jälkimmäisellä puoliskolla mukaan tuli myös laulaja **Antonia de Córdoba**, jonka ääneen on tullut lisää metallista voimaa ja varmuutta. De Córdoba, Mannola, Olander ja Sampela ovat todellinen suomalaisen flamencon tehonyrkki, jonka esiintymisessä on aina tekemisen meininki.

Korvat auki

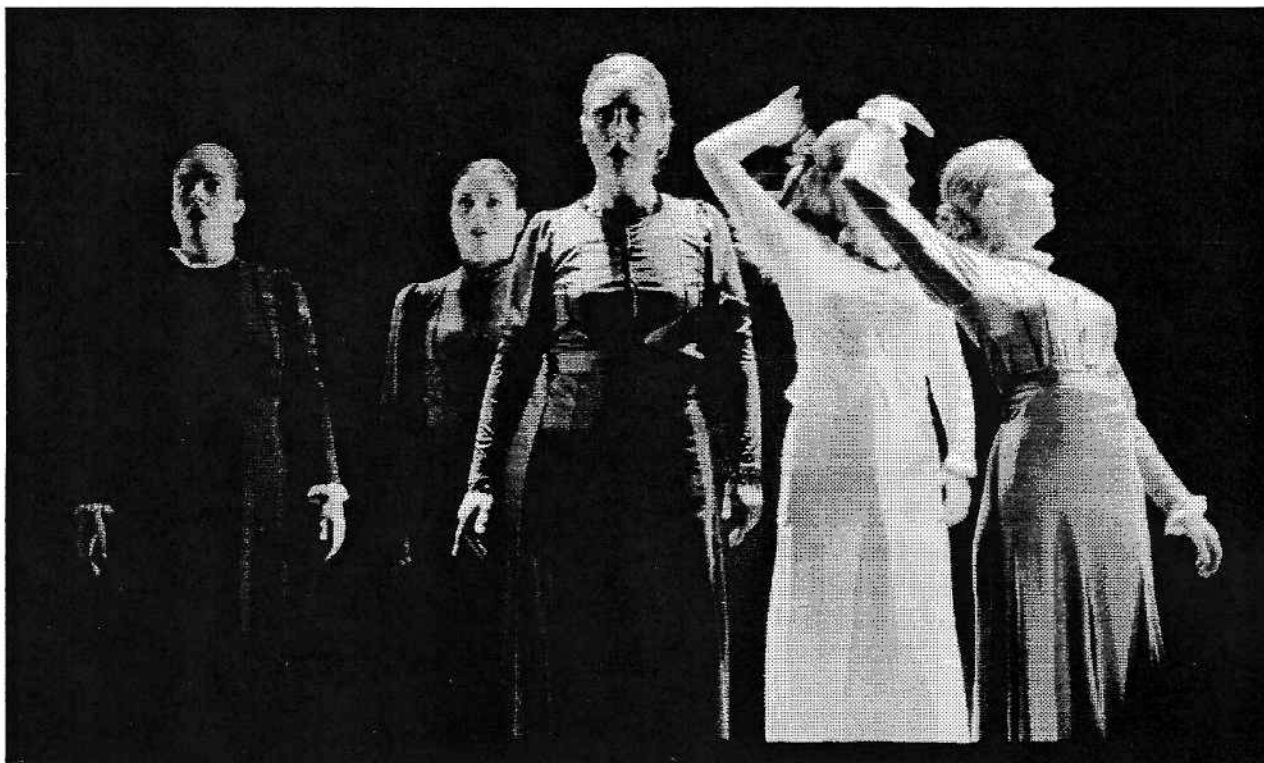
Glorian yleisö oli harmillisen vähälukuinen. Ehkä flamencováki oli pelästynyt jazz-sanaa, ja

päinvastoin. Raul Mannolan musiikki on kuitenkin erittäin kuulijaystävällistä, eikä siitä nauttiakseen tarvitse tietää kuuntelevansa jazzia. Se liikkuu tietenkin alueella, jossa on paljon tarjontaa, mutta Mannolan oma ääni – kauniit teemat ja harmoniat – on niin vahva, että sen olemassa ololle on hyvät perusteet. Kiertueen musiikki on jossain vaiheessa tarkoitus tallentaa myös levyille.

Juha Leino

Raul Mannola vuodelta 1999. Kuva: AK

Bernarda Alban talo. Tove Djupsjöbacka, Katja Toivonen, Katja Lunden, Maija Lepistö ja Kaari Martin. Kuva: AK

VASTAKOHTIEN JUHLAA

Federico García Lorca: Bernarda Alban talo

Agua in concert

**La 3.11. klo 19 Kanneltalossa (muut esitykset
pe 2.11. ja su 4.11.)**

Rautarouvan kahlitut tyttäret

Kaari Martinin ja Katja Lundénin *Bernarda Alban talo* on ensimmäinen Suomessa tehty varsinainen flamencotanssiteatteriteos. Aikaisemmin ei täällä ole vastaavaan ryhdytty, senkin takia kyseessä on merkittävä päänavaus.

Lorcan näytelmiä on käännetty paljon "flamencoksi" ja näistä *Bernarda Alba* on kenties esitetyin. Näytelmä on vahvojen naisten ja

suurten tunteiden tragedia, jonka lataus syntyy arkkityyppisten vastaparien dynamiikasta: vanhuus – nuoruus, äiti – tytär, vapaus – vankeus, valta – alistuneisuus. Ehkä juuri siksi se kiinnostaa flamencon tekijöitä jatkuvasti ja kääntyy helposti flamencon kielelle. Näytelmä alkaa hautajaisilla ja päättyy kuolemaan, ja näiden kahden kuoleman välissä käydään epätoivoinen kamppailu sairaalloisen kontrolloivan äidin ja hänen vapaudenkaipuisten tyttäriensä kesken.

Martinin ja Lundénin teos tavoittaa tuon tragedian ytimen paremmin kuin hyvin. Dramaturginen ote toimii, ja katsoja imaistaan heti ensi kohtauksesta lähtien mukaan tuohon kal-

mahtavaan maailmaan. Minimalistisin keinoin esitetty hautajaiskohtaus on kaikessa yksinkertaisuudessaan kuin isku pallean. Jatko jättää tilaa tosin myös iloisemmille tunnelmille. Tällainen on esimerkiksi Bernardan tyttäret esittelevä herkullinen, jokaisen tytön erityislaadun esille tuova tangos, jonka koreografiaa maustavat mm. vinkeät hypyt. Bernardan katseen välttäessä tyttäret uskaltavat vielä iloita naiseudestaan.

Koreografit ovat ehkä viisaastikin vetäytyneet itse vähemmän keskeisiin Magdalenan ja Amelian rooleihin ja antaneet pääroolit Bernardaa lukuun ottamatta taitavien harrastajien tulkittaviksi. Roolijako on onnistunut ja tanssijat ovat selvästikin sisäistäneet roolinsa; hahmot eivät jää tyhjiksi vaan ovat eläviä, tuntevia ihmisiä, joilla on oikeasti jotain sanottavaa.

Hannele Tuomipuu. Kuva: AK

Hannele Tuomipuu on lähestulkoon täydellinen Bernarda. Hän on suorastaan oikeasti pelottava: julma ja kulmikas. Jopa itsensä omalla vallanhimollaan tukahduttava nainen liikehtii kuin pakkopaidassa, mutta aksentoiden tappavan tarkasti. **Ulla-Maija Peltolan** La Poncia on juureva ja vahva nainen, ainoa joka Bernardan talossa on vapaa, vaikka

onkin palvellut tätä jo 30 vuotta. Hänen paljasjalkainen tanssinsa on vähäeleistä mutta läsnäolevaa. La Poncia on myös ainoa joka uskaltaa kohdata Bernardan tasavertaisena. Esimerkiksi kohtaus, jossa La Poncia varoittaa Bernardaa talossa muhivasta myrskystä, on sähköinen ja aggressiivinen kahden vahvan naisen kohtaaminen.

Maija Lepistö Adelana, tyttäristä nuorimpana, on herkkä ja hauras sormenpäitä myöten, erityisesti hänen tuskaiseksi kääntyvä kaunis soleánsa on suorastaan ahdistavaa katsottavaa. **Tove Djupsjöbacka** tekee keskeisen roolinsa Angustiaksena, Pepe el Romanolle kihlattuna vanhimpana tyttärenä, sympaattisesti mutta rooliin sopivalla vaatimattomuudella. **Katja Toivonen** on häkellyttävän vimmainen vihaansa pidättelevänä Martiriona, joka kaikkien onnettomuudeksi on myös menettänyt sydämensä Pepelle.

Tämä Pepe on kenties jotain todella erityistä kun kerran kaikki häneen ihastuvat? Kohtaus jossa Pepe pyörittelee Bernardan tyttöjä jää kuitenkin yllättävän vaisuksi, vaikka roolissa on syötävä ruotsinchileläinen **Máximo Martín**. Hänen Pepensä on hieman liian korrekki; ehkä Bernardaa peläten Pepekään ei uskalla irroitella.

Sari Pikkaraisen pieni-suuri rooli Kuolemana ei alkukohtauksessa ihan vielä täysin vakuuttanut – mennee alun jännityksen piikkiin – mutta esityksen lopulla, tullessaan hakemaan sisarusten välisen taistelun tuhoamaa Adelaa, hän on vaikuttavan intensiivinen ja ehdoton: tälle viikatenaiselle ei sanota ei.

Koreografisissa ratkaisuissa tekijät eivät suinkaan ole menneet sieltä mistä aita on matalin: esityksen liikekieli ei ole sitä tavanomaisinta, vaan paikoin suorastaan "butomaista". Vapaa, traditioista riippumaton liike toimii tämänkaltaisessa tanssiteatteriteoksessa erittäin hyvin ja on katsojankin kannalta virkistävää. Ainoastaan kohtauksessa, joka kuvaa Bernardan kahlitsevaa otetta tyttäriinsä nähden, liikekieli on niin liioittelevan nykivää, että tahattoman koomista miellelyhtymää muinaisiin **Bela Lugosin** tähdittämiin kauhufilmeihin ei voi välttää. Varsinainen kauhugalleria! Muuten koreografiaa

voisi kuvata sanalla 'täyteläinen': ei mitään liikaa eikä liian vähän. Jokainen liike tuntuu perustellulta, eikä merkityksettömyyden tyhjäkäyntiin ole tarvinnut turvautua.

Tanssikuoro on dramaturgisena ratkaisuna yllättävän toimiva milloin tunnelman kuvastajana ja eräänlaisena liikuteltavana lavasteena, milloin Bernardan talon ulkopuolisen maailman edustajana. Ihastuttavat **Kirsi Kuismänen, Anna Lipponen, Terhi Norvasto, Anu Silvennoinen** ja **Kati Vyyryläinen** tanssivat melkein kuin yksi orgaaninen olento, joka tuo valoa synkkyyteen. Esimerkiksi oliivilehdon eläväisiä naisia esittäessään he loistavat oransseissaan kuin pienet Andalucían auringot.

Máximo Martín ja Kaari Martin. Kuva: AK

Teoksen musiikiksi on valittu musiikkia **Enrique** ja **Estrella Morenten** eri levyiltä. Uskoakseni tehtävä ei ole ollut kovin helppo, mutta musiikkikooste kuulostaa yllättävän johdonmukaiselta, aivan kuin tätä teosta varten sävelletyltä. **Tuukka Toijanniemen** suunnittelemat kauniit ja tasapainoiset valot toimivat samalla lavastuksena. Valaistukseen onkin ujutettu kuvaavaa symboliikkaa: Adelalle ruusu, Bernardalle kalteri-ikkunat. Tanssijoista kolme on urakoinut myös puvustuksen parissa: Maija Lepistön, Ulla-Maija Peltolan ja Sari Pikkaraisen suunnittelemat puvut noudattavat Suomen flamencojen piirissä suosittua

yksinkertaista ja eleganttia linjaa. Erityisesti Bernardan ja hänen tyttäriensä hyvällä maulla suunnitellut epookkipuvut ansaitsevat hatunoston.

Tunnin mittainen esitys ei todellakaan päästä katsojaa vähällä, mutta palkitsee hänet anteliaasti.

Vesissä on eroja

Jos oli illan ensimmäinen puolisko visuaalinen ja emotionaalinen hyökky, päästiin toisella puoliskolla tottavie virvoittavien vetten tykö. Eikä minkä tahansa kraanaveden. Tämä poppoo on esiintynyt ja harjoitellut yhdessä jo sen verran ahkerasti, että kokonaisuus hioutunut yhteen kuin pieni jalokivi. Huolimatta ryhmän jäsenten hyvin erilaisista persoonallisuuksista, yhdessä *¡Agua!* tanssii ja soi kuin yksi instrumentti.

Jo konsertin aloittanut svengaava zapateados-taguillosoi toi esiin sen, mikä on käynyt mielessä jo aikaisemminkin: **Ramón Maronierin** paljolti popahtavat ja jazzahavat sävellykset ovat millä tahansa asteikoilla mitattuna sen verran mainiota nykyflamenco, että sitä soisi vihdoin kuulevan omalta levylautaseltaankin. Erityisesti ihailen Ramónin kitarastaan loihtimia vicentemäisiä tilutteluja ja merellisen kuulaita haavekuvia, jotka saavat kuulijan rentoutumaan mukavan takakenoiseen ja odottavaan asentoon: nyt sieltä on tulossa jotain kivaa! Ja sieltähän tulee.

Ari Kala bassossa ja **Karo Sampela** perkusioissa takoivat soitannolle vankan rytmisen perustan. Tämä alunperin flamencon ulkopuolelta tullut rytmiryhmä on solahtanut flamencoon kuin sammet Baikaliin, ja heidän asenteestaan huokuva tiukka etukeno kannusti muutakin ryhmää rokimpaan otteeseen.

Aguan ranskalaisvahvistus, laulaja **Thierry Boisdon** sopii laulutyyliältään *Aguan* kaltaiseen aktiin kuin nenä päähän. Täytyy sanoa, että pidän Thierryn tavasta laulaa: hänen sopivasti vuotava äänensä on samalla kertaa sekä maskuliinisen voimakas että poikamaisen keveä.

Lauantai-illan esityksessä **Sanna Salmenkallion** tilalla viulua soitti Tove Djupsjöbacka. Ei olisi uskonut, ettei kyseessä ollut *Aguan* varsinainen viulisti, sen verran varmaotteisesti, maukkaasti ja kokonaisuuteen istuen soi Toven viulu.

Aguan kolmihenkinen tanssijaosto hoiti leiviskänsä kerrassaan nautittavasti. Esimerkiksi Katja Lundén on esittänyt ärhäkkää siguiiriyastaan jo sen verran useaan otteeseen, että teknisesti ja tulkinnallisesti se käytännössä hipoo täydellisyyttä. Katja osaakin ilmentää sitä mikä on parasta flamencossa: hän viskoo välillä käsiään kuin hullu ja heittäytyy täysin hillittömäksi, mutta tekee kaiken uskomattomalla täsmällisyydellä ja kurinalaisuudella.

Kaari Martinissa olen aikaisemmin kiinnittänyt huomiota laulaviin käsiin, mutta nyt ilmeisesti tauon jälkeen saavutettu varmuus tekee sen, että huomio ei kiinnitykään tiettyyn yksityiskohtaan vaan kokonaisuuteen. Kaari saa koko vartalonsa laulamaan; elämään ja hengittämään flamenco. Esimerkiksi Kaarin buleríakseen kääntyvä alegrías on varmasti täydellisen treenattu ja hiottu kokonaisuus, mutta improvisaation illuusio on niin vahva, että katsoja ei voi kun huokailla: ihanaa!

Ja yhteisessä tangoksessaan nämä kaksi voimaista heittäytyvät täysin hulvattomiksi!

Juha Leinon soléa musikaalisine koputuksiineen oli valloittavan rento ja varmaotteinen. Tämä flamencon moniottelija näyttää pärjävän tanssissa jo ammattilaisillekin.

Illan maestrat Kaari ja Katja urakoivat yhdessä Juhan kanssa myös taustalaulajina ja palmeroina. Viimeistään paadappadoineen ja maukaine palmaksineen tämä enkelikuoro oli se liima, joka täydellisti kokonaisuuden. Huumorilla höystettynä.

¡Agua! osaa tosiaan tehdä flamencosta svengaavaa, taiteellista ja viihdyttävää. Unohtakaa perrierit, tästä vedestä on tullut viiniä!

Terhi Ketolainen

Federico García Lorca: Bernarda Alban talo

Koreografia ja ohjaus: Katja Lundén ja Kaari Martin

Musiikki: Enrique ja Estrella Morente

Valot: Tuukka Toijanniemi

Puvut: Maija Lepistö, Ulla-Maija Peltola, Sari Pikkarainen

Dramaturginen konsultaatio: Minna Harjuniemi

Äänieditointi: Ilari Suonpää

Rooleissa:

Bernarda: Hannele Tuomipuu

La Poncia: Ulla-Maija Peltola

Angustias: Tove Djupsjöbacka

Magdalena: Katja Lundén

Amelia: Kaari Martin

Martirio: Katja Toivonen

Adela: Maija Lepistö

Pepe: Máximo Martín

Kuoro: Kirsi Kuusmanen, Anna Lipponen,

Terhi Norvasto, Anu Silvennoinen, Kati

Vyyryläinen

Kuolema: Sari Pikkarainen

Agua in concert

Laulu: Thierry Boisdon

Kitara: Ramón Maronier

Lyömäsoittimet: Karo Sampela

Basso: Ari Kala

Viulu: Sanna Salmenkallio/ Tove

Djupsjöbacka

Palmas, taustalaulu ja tanssi: Kaari Martin, Katja Lundén, Juha Leino

Musiikki: Ramón Maronier

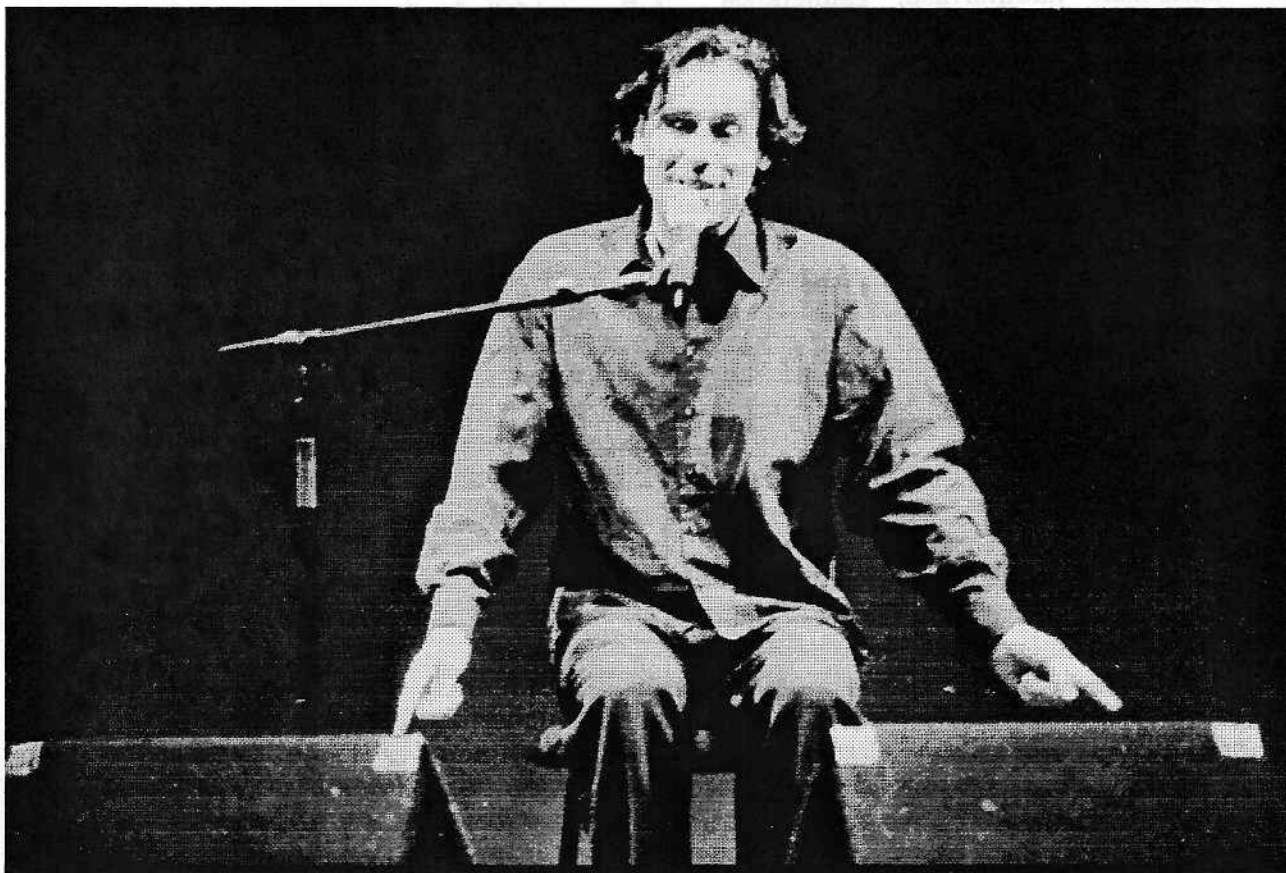
Laulun säkeistöt: Populares, Thierry

Boisdon, Juha Leino

Tanssikoreografiat: Kaari Martin, Katja

Lundén, Juha Leino

HENKILÖITÄ

Thierry Boisdon. Kuva: AK

PET SHOP BOISDON

Juha Leino

Helsinkiläisestä Aqua-ryhmästä on suomalaisten flamencon ystävien lemmikiksi nousut sympaattinen laulaja, jonka kuulaan kaulaan äänen ja eteläeurooppalaisen olemuksen tiedetään saaneen monen naiskatsojan sydämen läpättämään. Nyt on korkea aika kysyä: mitä kätkeytyy käsiohjelmiin kirjoitetun nimen taakse?

Thierry Boisdon syntyi vuonna 1963 Pohjois-Ranskassa, pienessä Douai'n kylässä, mistä perhe muutti saman tien Keski-Ranskaan Loire-joen varrelle. Musiikki oli alusta asti läsnä, sillä 5-lapsisessa perheessä laulettiin paljon.

"Sisaruksistani kolme on valmistunut konservatoriosta, mutta itse ryhdyin parikymppisenä

vastentahtoisesti opiskelemaan lakia. Opinnot eivät tietenkään lähteneet etenemään, joten siirryin työskentelemään lasten parissa.”

1990-luvun vaihteessa tie vei tyttöystävän – tietenkin – perässä Tanskaan.

Vieraalla maaperällä

”Pidän Tanskan ilmapiiristä, rentoudesta ja suoruudesta. Edes flamencoon ei suhtauduta siellä kovin vakavasti, toisin kuin esimerkiksi Ruotsissa, jossa touhu on hyvin ammattimaista. Kulttuuria ylipäänsä arvostetaan siellä enemmän. Suomessa taas on se ongelma – samoin kuin Tanskassa – että flamencolla tienäminen on vaikeaa. Esiintymismahdollisuuksia ja sopivia esiintymispaikkoja ei ole tarpeeksi. Suomalaiset tekevät kyllä kovasti työtä, eivätkä pelkää mitään.”

Koti on nyt pysyvästi Tanskassa, ja Suomenkeikoilta *papáta* odottelee takaisin hänen 5-vuotias poikansa Marco.

”Nykyään opetan rytmejä aikuisopistossa ja teen laulukeikkoja – flamenco ja muita projekteja – kuutisenkymmentä vuodessa. Esiintymisiä voisi olla enemmänkin, mutta pystyn kuitenkin elättämään itseni laulamalla.”

Flamenco alkoi tarttua Thierryyn vajaan parinkymmenen vuoden ikäisenä. Hän tutustui Ranskassa kitaristiin, joka oli **Paco Peñan** oppilas. Tältä hän sai kuunneltavakseen levyjä ja otti myös ensimmäiset kitaratuntinsa. Tämä myös rohkaisi flamencolaulun kokeiluun.

”En osannut espanjaa, eikä laulaminen ollut mitään sellaista, joka olisi heti vienyt minut mukanaan. Kaikki oli aluksi hyvin vaikeaa. En ollut supermusikaalinen, mutta pikku hiljaa edistyin. Ehkä jossain taustalla alkoi kuitenkin jo melko varhain olla tunne, että haluan laulaa.”

Eläköön espanjalainen laulopedagogiikka

Thierry tutustui ensimmäiseen laulunopettajaansa **Antonio Carmonaan**, joka asui Pariisis-

sa. Mies oli ystävällinen ja puhui paljon – pahaksi onneksi Thierry ei edelleenkään osannut espanjaa. Toinen opettaja **José el Toro** oli pulloltokalla viiniä kittaava, kärsimätön ja huono laulunopettaja, mutta tiesi paljon flamencosta ja teki oppilaalleen nauhoja, joilla lauloivat **Pansequito**, **Chiquetete**, **José Menese**, **Remedios Amaya** – ja **Camarón**. Viimeksi mainittu teki Thierryyn suurimman vaikutuksen.

”Kuuntelin nauhoja jatkuvasti, perheeni harmiksi tietenkin. En saanut niistä tarpeekseni. Camarónissa yhdistyivät kaikkien kuulemieni laulajien hyvät puolet – tavalla, jota ei vielä kukaan ole ylitetty.”

Flamencossa on kaikki

Flamencossa Thierryä kiehtoo sen ilmaisukyky: siinä on samaan aikaan kamarimusiikin vivah-teikkuus ja toisaalta rockin karheus ja voima.

”Jokin sen tavassa suhtautua olemassaoloon: kurkota omiin tunteisiisi, ole oma itsesi ja luota siihen mikä olet. Myös flamencon sanat voivat tuntua hyvin henkilökohtaisilta, vaikka – tai ehkä juuri siksi että – ne ovat sellaisia kuin ovat. Niiden tarkoitus on avoin, siksi sama letra saa eri yhteydessä ja eri ihmiselle osoitet-tuna eri merkityksen.

Joskus sanat voivat koskettaa syvältä, vaikkei niiden perimmäistä tarkoitusta lainkaan ymmärtäisi: Pelkästään laulajan energia ja pyrkimys voivat tehdä suuren vaikutuksen.”

Thierry kirjoittaa myös itse omaa musiikkiaan – muutakin kuin flamenco – ja letrojaan:

”Ensin syntyy inspiraatio ja tekstin idea, joka sitten täytyy vielä sovittaa rytmiin. Ne ovat sellaisia henkilökohtaisia, pieniä hetkiä, joissa on vahva tunnelma. Silloin tällöin on tosin käynyt, että olen tehnyt letran jostain asiasta, joka onkin tapahtunut vasta jälkeenpäin!”

Laulaja kirjoittaa pari esimerkkiä omista sanoituksistaan, ensimmäisen tientokseen ja toisen, herkän *salidan* **Kaari Martinin** tanssimaan alegriakseen.

*Siempre me va diciendo
que no te digo te quiero
ay tanto como le estoy queriendo*

Minulle sanotaan aina
Että en kerro sinulle
Kuinka paljon sinua rakastan.
(käännös Irja Kajander)

*Sé que nunca más tu piel morena
respirará el aire libre
Pero llevo los recuerdos de tus suspiros
en mi vela.*

Tiedän, ettei tumma ihosi
Koskaan enää tunne raitista ilmaa
Mutta kannan muistoa huokauksistasi
Yöllä valvoessani.
(käännös Irja Kajander)

Mayte Martín Helsingin IV Flamencofestivaalilla. Kuva: AK

Kuuntele!

“Aina kun bulerías tai rumba tai sevillanas alkaa soida ja ihmiset lähtevät tanssimaan, tulee mieleen, että olisi kyllä mukava osata itsekkin tanssia jotain. Mutta tiedän ettei se tapahdu tuosta vain, vaan pitäisi ensin tehdä päätös!”

“Itse arvostan eniten improvisoitua kykeneviä tanssijoita, sellaisia kuin **Manuela Carrasco**. **Antonio Canales** on myös hyvä. Tanssin pitää olla intensiivistä ja kontrolloitua, eikä liian pitkää.”

Kaikille flamencolaulusta kiinnostuneille suomalaisille Thierryllä on yksinkertaisen käytännöllinen viesti:

“Valitse letra josta pidät, hanki siihen sanat ja ryhdy laulamaan. Omalla äänelläsi, aivan kuten esimerkiksi **Mayte Martín**. Kuuntele kap-paletta, syvenny rytmikkaan ja fraseeraukseen. Ja opettele kunnolla espanjaa.

Muita ohjeita ei vaatimattomalta laulajalta heru:

“Sanat ovat epätarkkoja, enkä minä ole mikään tähti. Jos sen sijaan voisin soittaa ihmisille jotain levyjä ja sanoa: tästä pidän, tässä on taikaa – se kertoisi paljon enemmän siitä, mitä ajattelen.”

TANSSIN RIEMU

Tommi Virtanen

Kengänkannat iskeytyvät lattiaan. Nopeat koputukset kimpoilevat pienessä tanssisalissa. Villit piruetit pistävät pääni pyörälle. Peilit ovat hiestä kosteat. Flamencokitaran juoksutukset saavat tanssijat vääntelehtimään oudosti. On menossa kehitysvammaisten tanssitunnin vapaa, improvisointiosuus. Musiikki katkeaa ja oppilaat pysähtyvät. Seis, huutaa huoneeseen astunut nainen. Hän on opettaja, tanssisalin pomo.

"Vammaiset ovat usein ennakkoluulottomampia heittäytymään. He saavat tanssin näyttämään luontevalta ja eloisalta", kertoo Anja Loikala, kehitysvammaisten flamencotanssiryhmän vetäjä.

Yksinäisyys ja löytäminen

Valtteri ja Sonja ovat flamencotanssijoita. Heillä on *Downin syndrooma*. Heidän ryhmänsä on treenannut yhdessä jo vuosia. Nyt he harjoittelevat tanssia yksinäisyydestä, toisen ihmisen löytämisen vaikeudesta. Pasi ja Riitta ovat esityksen roolihahmot. He syntyivät yksinäisyyden pelosta. Pelosta, kohtaako koskaan "sitä oikeaa". Tanssijat kiertävät kehää. He katsovat toisiaan kohdatessaan. Kohtaus päättyy onnellisesti; he löytävät toisensa. Vakava aihe saa aikaan hermostuneita naurun tirskahduksia. "Voi kulkea ikänsä diskoissa tajuamatta että se rakas onkin siinä vierellä", selventää Valtteri kohtauksen taustaa.

"Rakennamme teoksen aina yhdessä. Ensin puhutaan mikä on aihe ja miten sitä käsitellään. Pyrimme tekemään oikeaa flamencoä, kaivamaan esille kipeitä asioita. Siksi teemme myös totisia ja vakavia teoksia", selventää Loikala.

"Valtteri, katso eteenpäin, pidä käsi ylhäällä, kuunnelkaa musiikkia", huutaa Loikala musiikin yli. Ulkopuolisen korvaan opettajan tiukat käskyt kuulostavat raaoilta, jopa julmilta.

Se on kuitenkin välttämätöntä asian perille menemiseksi.

"Ilman selkeää auktoriteettia kehitysvammaiset eivät tiedä kuinka toimia. He tarvitsevat selkokieliä käskyjä. He odottavat haasteita ja haluavat onnistua. Kun arkielämä on täynnä vastoinkäymisiä ja epäonnistumisia täytyy opettajan luoda yrittämisen ja onnistumisen ilmapiiri. Normaalielämän 'small talk' ja sivulauseissa käytetty korukieli ei heille mene perille. Vammainen ei hahmota olennaista ja turhautuu entisestään."

Saako kehitysvammaisilla olla tunteita?

Edistyneitten ryhmä oli viime syksynä esiintymässä kansainvälisessä eri vammaisten kommunikointia käsittelevässä seminaarissa. Esitys aiheutti katsojissa erittäin ristiriitaisia tunteita. Osa englantilaisista itki. Virolaiset olivat hämentyneitä. Heidän mielestään oli häpeällistä pistää vammaiset tanssimaan. Tanssi tuo ilmi myös seksuaalisuutensa, eikä sellainen ole soveliasta. Soleássa Sonja purki negatiivisia tunteitaan. Tanssiin kuului tuolien lattiaan kaataminen. Esitys ei jättänyt ketään kylmäksi, vammaisten ei oltu nähty ilmaisevan tunteitaan. Loikala sai järjestäjiltä jälkeenpäin kiitoskirjeen. Esitykseen oli palattu seminaarin aikana uudestaan ja uudestaan. Mielipiteet olivat puolesta ja vastaan. Osa ihmisistä ei voinut hyväksyä vammaisten tunteiden ilmaisua. Toiset olivat liikuttuneita.

Luottamus

Hetken aikaa tuntia seurattuani huomaa oppilaiden luottavan opettajaansa. Perusta on luotu jo aiemmin. Tuloksia ei saavuteta nopeasti. Luottamus on ansaittua.

"Oppilaita täytyy tarkkailla jatkuvasti. Tunnen oppilaitteni rajat. On tiedettävä persoonalliset piirteet. Täytyy tietää keneltä vaatia ja mitä vaatia. Näen milloin täytyy käskien kannustaa ja milloin taas täytyy olla äitihahmo."

Loikala tietää mistä puhuu. Hautaan mielikuvat neuvostoaikaisesta suljetusta pakkotyölaitoksesta. En olekaan puhumassa sadistin kanssa.

Uraauurtava idea

Loikala valmistui 70-luvun lopulla kehitysvammahoitajaksi. Samoihin aikoihin hän hurahti flamencoon. Ensi kertaa ajatus näiden kahden yhdistämisestä syntyi kuitenkin vasta Cordobassa tanssikursseilla. Takana oli jo monen vuoden intensiivinen flamencon opiskelu **Anneli Urosen** ja **Reima Nikkisen** johdolla. Ajatus kehitysvammaisista flamencotanssijoina oli uusi ja rikkoi perinteiset käsitykset. Ideaa pidettiin hulluna. Kehitysvammatuki ry. 57 (kehitys-vammaisten etujärjestö) auttoi Loikalaa perustamaan tanssikerhon. Ongelmat eivät loppuneet tähän. Ryhmän kasvaessa tilat eivät riittäneet, eikä uusien tilojen löytäminen ole ollut helppoa. Kukaan ei halua kehitysvammaisia nurkkiinsa, siksi suhtautuminen on ollut välttelevää. On tullut kielto käyttää samoja vessoja muiden kanssa ja saleja on ylihinnoiteltu. Erään helsinkiläisen seurakunnan kerhojen joukkoon vammaistanssit eivät "missään nimessä" sopineet. Agricolan kirkon suhtautuminen tosin oli täysin päinvastaista. Tänä vuonna tunnit pidetään Helsingin flamencoyhdistyksen salilla.

Yksinäinen laulu

Flamencotunneilla mukana ollut pieni mongoloidi mies yllätti muut. Hän ei muutamia mutistuja sanoja lukuun ottamatta koskaan puhunut. Eräänä päivänä hän kaikkien yllätykseksi ryhtyi laulamaan. "Ei saa kiusata ketään. Ei saa työntää päätä vessanpönttöön." Laulun mukana purkautuivat kauan ahdistaneet asiat. Espanjalainen laulaja **Rafael de Huelva** oli vaikuttanut. Hän oli varma, että intensiivisellä työskentelyllä sulkeutuneesta kehitysvammaisesta tulisi flamencolaulaja. Tunteja ei kuitenkaan ollut mahdollista jatkaa. Kuljetukset ja laulunopettaja ovat vaikeita järjestää, eikä rahoitusta kustannuksiin ole löytynyt.

Oma tanssikoulu

Kymmenen vuotta sitten Loikalan oma ura loppui lääkäreiden kieltäessä niskamurtuman takia kaiken tanssimisen. Ajatus omasta tanssikoulusta syntyi silloin. Tanssikoulu Blue Flamenco syntyi Loikalan ostaessa jo olemassa olevan koulun. Kehitysvammaisten tanssitunnit siirtyivät koulun muiden tuntien sekaan. Koulun mukana tuli myös julkinen ilmoittelu.

"Tapani ilmoittaa lehdissä kehitysvammaisten tunneista on hämmentänyt. Niistä ei ole totuttu ääneen puhumaan. Jokainen oppilas on tullut vapaasta tahdostaan. Kaikki ovat holhouksen alaisia, joten myös holhoojan tai laitoksen tuki tarvitaan. Pahimmat takaiskut ovat tulleet taustatukien vetäydyttyä hyvin alkaneen kehityksen jälkeen. Vammaiset ovat usein täysin riippuvaisia kyydeistä. Pelkkä kuljetuksen puuttuminen voi siis katkaista lupaavan kehityksen."

Tunnustusta

10 vuotta sitten Loikala sai rohkaisua alan ammattilaisilta. "Kuopio tanssii ja soi -festivaaleilla tapasin lääkäreitä jotka olivat työskennelleet autististen, sulkeutuneiden potilaiden, auttamiseksi. He olivat käyttäneet hoidossaan tanssia, mm. buleriasta ja paso doblea. Sain heiltä valtavasti tukea toimilleni. Heidän mukaansa tapani työskennellä oli silloin ainutlaatuista maailmassa. Psykoterapeutiksi opiskelu ei Loikala kuitenkaan kiinnostanut.

"Minulla ei ole terapeutin pätevyyttä. En siis missään nimessä puhu terapiasta. Jos tunneilla on jotain terapeutisia vaikutuksia, ne ovat lähtöisin flamencosta. En koskaan lähesty oppilaita terapeutiselta kannalta, miettien mitä hoitoa hän tarvitsee. Kaivan esiin flamencon. Sen myötä tulee kaikki muu."

Tulokset ovat kuitenkin olleet rohkaisevia. Kuulen tarinan eräästä tanssijasta. Hän liikkui kahdeksan vuotta sitten kaksinkerroin, kädet kirjaimellisesti maata viistäen. Hänen rystysensä olivat känsöittyneet. Pitkäjänteisen työn tuloksena hän kävelee nyt suoraselkäisenä ja

on esiintynyt lukuisia kertoja flamencotanssijana. Tällä hetkellä kuljetuksen puuttumisen vuoksi hän ei voi käydä tanssitunneilla. Yksin hän ei siihen kykene. Osa itsenäisimmistä kehitysvammaisista käy jo normaaleilla tanssitunneilla. Se on ollut Loikalan tavoite alusta alkaen.

FLAMENCO Overmeet

Carmenilta

www.htk.fi/public/carmeninkenka

LORCAN RAKASTAJAT

Matias Kauppi

Mieleni tekee kirjoittaa eräästä Suomessa varsin ajankohtaisesta aiheesta, runoilija **Federico García Lorcasta**. Suomen espanjanystävät kun ovat saaneet nähdä aivan perätysten miehen näytelmistä kokonaista kolme ensi-iltaa, yhden Oulussa, yhden Tampereella, viimeisimmän tanssiteatterina Helsingissä.

Mistä tämä suuri innostus? En osaa keksiä yhtään näytelmäkirjailijaa, kotimaista tai ulkomaista, elävää tai kuollutta, joka täällä ylttäisi yhtä suureen esityssuosioon. Miten Lorcan tikari ylttä noin viiltämään suomalaista sydäntä? Onko haava syvä?

Granadassa käynyt tietää, että Lorca, kylän oma poika, näkyy katukuvassa. On näyttelyitä, museoita, tapahtumia jotka on nimetty runoilijan mukaan. Flamencotaiteilijat muistavat korostaa Lorcan merkitystä työnsä, ja Federicon inspiroimia teoksia syntyy harva se päivä. Hengentuotteiden lisäksi Lorcan nimeä kantavat useat ravintolat, kaupat ja kojut, Lorca myy keramiikkaa, t-paitoja ja postikortteja... Tällaiset lieveilmiöt ovat tietenkin ymmärrettäviä. Niitä on jokaisessa paikassa,

joka jollain suurmiehellä pystyy kukkoilemaan.

Kansa siis rakastaa Lorcaa näin. Mutta entä lukukansa? Tarkoitan: ne, jotka eivät jaksaa tyytyä takakansiteksteihin, joissa Lorcan kerrotaan kehittäneen musiikillisen kielen huippuunsa, puoltaneen sorrettuja ja kuolleen kanssaihmistensä puolesta. He taitavat olla jo aiheesta enemmänkin ahdistuneita.

Vuoden 27 sukupolvesta on kirjoitettu niin paljon, ettei minulla siihen ole asiaa puuttua. Elettiin lyriikan uutta kulta-aikaa, runoilijat hakivat inspiraatiota Espanjan suuresta menneisyydestä, kansallisista aiheista, puhuttiin kaikennäköistä taiteen epäinhimillistämistä (*deshumanización*), ihmistä suuremmista arvoista.

Olen tulkinut ajan jonkinlaiseksi kansallisromantiikaksi. Runoilijat puhuivat yleviä, mutta yli 80 prosenttia kansasta oli lukutaidottomia. Mitäpä muuta runoilija voisikaan tehdä, kirjoittaa säkeen, pari. Vaikea ammatti.

Aamulehden flamencotoimittaja arvosteli taannoin, muutama päivä New Yorkin räjähdysten jälkeen, *Vengo*-elokuvan. Jutun ydin, joka kävi ilmi jo dramaattisesta otsikosta, oli siinä, että ihmisten tulisi terrori-iskujen tekemisen sijaan tanssia ja laulaa. Sillä lailla! Resepti on kuitenkin vanha. Pahat kielet väittävät Lorcankin sitä käyttäneen. Lorcan mustalainen oli traaginen, sorrettu, hyljeksitty. Sitä mustalaiset olivat tuohon aikaan. He eivät olleet yhteis-

kunnallisesti minkäänlaisessa asemassa. He eivät olleet organisoituneet. Tuollaista joukkoa on hyvä ihannoida: se ei ole vaarallinen. Lorca rakastaa mustalaista, mutta folklorena, staat-
tisena, ikuisena. Organisoitunutta maa- tai teh-
dastyöläistä ei hänen teksteissään kuvata. Silti
tuon ajan Espanja ratkesi liitoksistaan yhteis-
kunnallisen liikehännän vaikutuksesta.

Soitin Granadassa ollessani muutaman musta-
laisen kanssa. Meille tarjoutui kevään tullen
mahdollisuus esiintyä eräässä kirjanjulkis-
tamistilaisuudessa Lorcan vanhalla kesäasun-
nolla, joka on nykyään museo. Komea oli paik-
ka, komeita ihmisetkin, jopa niin komeita ja
lähitienoilla tunnettuja, että heitä vähän aikaa
katseltuamme korvaani kuiskattiin: Helvetti,
tämä paikka on täynnä fasisteja! Nykyajan
mustalaiset kun ovat yhteiskunnallisesti tiedos-
tavampia kuin ennen. Jälkilasillisilla ystäväni
Fofo pohti: Kuinka joku niin vasemmisto-
lainen kirjailija kuin Lorca voi vetää puoleensa
tuollaisen määrän äärioikeistolaisia? Ehkäpä
Lorcan tekstit eivät olekaan heille yhtään niin
vastenmielisiä kuin on annettu ymmärtää.

Espanjan historia on likainen ja Lorcasta on
tehty puhtauden symboli. Granadassa myy-
dään jopa postikorttikollaasia, johon on ase-
teltu Federicon pää, krusifiksi ja jotain muuta
roinaa. Mahdollisimman epäselvästi, mysti-
sesti. Kirjallisuuden historia kuitenkin seuraa
maansa menneisyyttä kaikkien sen käymien
rapakkojen kautta, väitetäänpä sitä jopa edellä-
kvijäksikin. Toinen sisällissodan uhrien sym-
boli **Antonio Machado** kuoli Ranskassa, mutta
velipoika **Manuel**, taistelutoveri ja kanssa-
kirjailija, jäi Espanjaan kirjoittelemaan, muun
muassa *Oodia Francolle* ja *Neitsyt Pilarille*, koko
Espanjan pyhimykselle Molempia veljeksiä
juhlitaan.

Ehkä olennaista ei silti ole se, mitä kirjailijat
olivat, vaan se, mitä he kirjoittivat. Monesti
metaforan takaa paljastuu oksettava todelli-
suus. Sen ulos saamiseksi on vain käytävä teks-
tiin asenteitta käsiksi. Siitä lienee hyvä esi-
merkki suomalaisten tanssijoiden ennakkoluu-
loton hanke esittää yksi kaukaisen Andalusi-
an lukuisista tragedioista.

FEDERICO GARCÍA LORCA (1898-1936)

Runoja:

Libro de poemas (1918-20) Madrid 1921
Poema del Cante Jondo (1921) Madrid
1931
Primeras canciones (1922) Madrid 1935
Canciones (1921-24) Madrid 1927
Romancero gitano (1923-27) Madrid 1928
Poeta en Nueva York (1929-30) México
1940
Llanto por Ignacio Sánchez Mejías (1934)
Madrid 1936
Diván del Tamarit (1932-36) Buenos Aires
1940

Näytelmiä:

Mariana Pineda 1925
Así que pasen cinco años (Viiden vuoden
kuluttua) 1931
Bodas de sangre (Veren häät) 1933
Yerma 1934
La casa de Bernarda Alba (Bernarda Alban
talo) 1936

Lorcasta Letrassa:

Irja Kajander: Carmen Linares: Canciones
populares antiguas (Letra 1/98)

Katja Lindroos ja Outi Böök: Federico
García Lorca 100 vuotta. (Letra 1-2/98)

Katja Lindroos: Los flamencos cantan y
bailan Lorca (Letra 2/98)

Anna Niinimäki: Taljanka Lorcan
lumoissa (Letra 4/98)

MALAGUEÑAS

Irja Kajander

Malagueña kuuluu vapaarytmisiin flamenco-paloihin. Se lauletaan ja soitetaan *ad libitum*, tulkitsijan mielen mukaan. Vaikka malagueña määritellään alunperin fandangosta kehittyneeksi lauluksi, se ei asetu mihinkään compákseen. Musiikille tunnusomaista on suuri melodinen rikkaus ja vaihtelevuus. Teemallisesti malagueñas on sukua soleälle. Tyyliään malagueña on pateettinen ja juhlallinen.

Säkeistön pituus on neljä tai viisi kahdeksantavuista säettä, joista ensimmäistä tai kolmatta säettä kertaamalla tehdään kuusisäkeinen. Loppusoinnuissa vuorottelevat vokaali ja konsonantti. Kirjallisuuden näkökulmasta tyypillistä malagueñan letroille on teatraalinen draamaattisuus, jota melodramaattisuus.

*Toita la noche te espero
Sentaíta en el balcón
Y cuando siento tus pasos
Se me alegra el corazón:
¡por qué te querré tanto!*

Koko yön odotan sinua
Parvekkeella istuen
Kun saan askeleesi tuntea
Ilo täyttää sydämen:
Sillä niin paljon rakastan sinua!

Kirjallisia mainintoja malagueñasta tunnetaan vuodesta 1863 alkaen, mutta näillä varhaisilla kirjoituksilla ei ole paljon arvoa, sillä ne ovat suurimmaksi osaksi sekavia huomautuksia, jotka osoittavat lähinnä kirjoittajiensa tietämättö-

myyttä flamencosta yleensä ja malagueñasta erityisesti.

Perinteisesti malagueñan kehtona on pidetty malagalaista Álora kylää. Siellä laulu tunnettiin nimellä *perotes* tai *cuneras*. Näitä tyylejä ei tunneta yksittäisen tekijän, vaan yleensä kylän mukaan. Tärkeäksi flamencolauluksi malagueñas kehittyi *café cantantes* -kaudella 1800-luvun loppupuoliskolla.

Malagueñan varhaisimpia muotoja pidetään Juan Brevan (Letra 1/99) ja Enrique el Mellizon luomina. Kuuluisia malagueñoja ovat luoneet myös El Canario, El Perote, Fosforito el Viejo, Ohana, La Trini ja Don Antonio Chacón (Letra 2/96). Näistä Enrique el Mellizo on luonut kaksi ja Don Antonio Chacón vähintään viisi omaa malagueña. Chacónista sanotaan myös, että hän kehitti tyyliä niin paljon, että hän käytännössä keksi malagueñan uudelleen eikä hänen jälkeensä ollut enää mitään muuta tapaa laulaa malagueña. El Canario puolestaan kehitti myöhemmin paljon kopioitua tyylin aloittaa laulu ensimmäisen säkeen viimeisillä sanoilla: *las gentes/ por el hablar de las gentes...* Samaa on sovellettu sen jälkeen myös esimerkiksi tientokseen, cartageneraan ja fandangos de Huelva.

*Se corta una rama verde
Se siembra y vuelve a nacer
Pero una madre se pierde
Y no vuelve más a ver
Cosa que tanto se quiere.*

Vihreä oksa katkeaa
Kylvetty siemen syntyy uudestaan
Mutta joku äiti menettää,
Eikä enää näe koskaan
Häntä, jota niin paljon rakastaa.

Malagueñas on ollut suosittu myös klassisten säveltäjien, kuten Isaac Albeniz, Manuel de Falla, Enrique Granados ja Joaquín Turina, keskuudessa.

Lähteet: Ángel Álvarez Caballero: La discoteca ideal de flamenco. Barcelona 1995.
Ricardo Molina & Antonio Mairena: Mundo y formas del cante flamenco. Granada 1979.

JÄSENMAKSU 2002

Yhdistyksen syyskokous vahvisti **varsinaisen jäsenen** jäsenmaksun määräksi **20,20 €** ja samassa taloudessa asuvan ns. **perhejäsenen** maksuksi **8,40 €**, mihin ei kuulu Letran vuosikerta. Liittymismaksuksi vahvistettiin 8,40 €.

Alla on irti leikattava maksulomake jäsenmaksua varten.

Vanhat jäsenet Maksa vuosimaksu 20,20 € tai 8,40 € **viimeistään 15.1.2002.**

Uudet jäsenet Uuden jäsenen jäsenmaksu ja liittymismaksu ovat yhteensä 20,20 € + 8,40 € eli 28,60 €.

Muista viitenumero. Mikäli jäsenmaksun maksaa puolestasi joku muu, ilmoita asiasta taloudenhoitajalle joko sähköpostitse eija-liisa.linnapuomi@kolumbus.fi, tai puh. (09) 482 970.

Osoitetiedot Jos nimesi, osoitteesi, puhelinnumerosi tai sähköpostiosoitteesi muuttuu, ilmoita uudet tiedot jäsenrekisterinhoitajalle sähköpostitse anne.lamberg@metso.com tai puh. 040 52 12 763.

✂-----✂-----✂-----✂-----✂-----✂-----✂-----✂

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer Saaja Mottagare	TILISIIRTO GIRERING Viesti Meddelande		
Maksaja Betalar	Viitenumero Referensnummer 1012		
Allekirjoitus Underskrift Tililtä n:o Från konto nr	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="793 1965 1171 2103"> Eräpäivä Förfallodag 15.01.2002 </td> <td data-bbox="1171 1965 1510 2103"> euroa </td> </tr> </table>	Eräpäivä Förfallodag 15.01.2002	euroa
Eräpäivä Förfallodag 15.01.2002	euroa		

Merita Hakaniemi
206518-21707

Helsingin Flamencoyhdistys ry.

TIENDA

Tällä palstalla Helsingin Flamencoyhdistys ry:n jäsenet voivat ilmaiseksi ilmoittaa myytävänä olevista flamencotarvikkeista.

Myydään käyttämättömät Gallardon Profesional-kengät, mustaa nahkaa, koko 37.

Hinta 700 markkaa. Ota yhteyttä, Terhi Norvasto, 050-5842708, terhi.norvasto@yle.fi

ILMOITUSHINNAT LETRASSA

1/1	sivu	170 €
1/2	sivu	85 €
1/4	sivu	42 €
1/8	sivu	21 €

OHJEITA LETRAAN KIRJOITTAVILLE:

Jutut toimitetaan mieluiten sähköpostilla tai levykkeellä Irja Kajanderille joko Word tai RTF (Rich Text Format) -muodossa.

Älä laita juttuun ylimääräisiä muotoiluja (sisennyksiä, tavutuksia tms.) Paperikopio mukaan!

e-mail: irja.kajander@kolumbus.fi

Liitetiedostot RTF-muodossa. Lyhyet jutut voit kirjoittaa sähköpostiviestinä.

Aineiston jättö Letran numeroon 1/2002 viimeistään perjantaina 1.3.2002.

PEÑAN SALIN VUOKRAUS

Helsingin flamencoyhdistyksen salia voi vuokrata opetus- ja harjoituskäyttöön kuka tahansa. Salin osoite on **Pohjoisesplanadi 2.**

Hinnat:	OPETUSKÄYTTÖÖN	HARJOITUSKÄYTTÖÖN
Jäsenille:	Pieni sali 7 €/h	Pieni sali 4 €/h
	Iso sali 12 €/h	Iso sali 7 €/h
Muille:	Pieni sali 9 €/h	Pieni sali 6 €/h
	Iso sali 14 €/h	Iso sali 9 €/h

Tiedustelut ja salivaraukset:

Auli Kaartinen, p. 09-351 4781, gsm 050-305 7392

Haluaako tutuksi liittyä Helsingin Flamencoyhdistykseen? Vuotuisen jäsenmaksunsa maksanut saa neljästi vuodessa ilmestyvän Letran ja 10-30% alennuksen kaikista yhdistyksen järjestämistä tapahtumista. Vuosimaksu on 20,20 €, kerran maksettava liittymismaksu 8,40 €.

Jäseneksi liittyminen: Maksa 28,60 € yhdistyksen tilille Merita Hakaniemi 206518-21707. Ilmoita nimesi, osoitteesi ja puhelinnumerosi tai sähköpostiosoitteesi viestikohdassa. Liityttyäsi Sinulle lähetetään noin kahden viikon sisällä jäsenkortti sekä kuluvan vuoden jo ilmestyneet Letrat.

Lisätietoja: Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva p.09-482 970
eija-liisa.linnapuomi@kolumbus.fi

★ . A D 2 3 ★

Por bulerías

*San José mira a la Virgen,
la Virgen a San José,
el Niño mira a las dos
y se sonríen los tres.*

*Los pastores que supieron
que el Niño estaba en Belén
se dejaron las ovejas
y apretaron a correr.*

Pyhä Joosef katsoo Neitsyttä
ja Neitsyt Joosefia
ja Poika heitä molempia
ja he hymyilevät.

Paimenet, jotka tiesivät,
että Poika on Beethemissä,
he jättivät lampaansa
ja kiirehtivät matkaan.

suom. Erika Alajärvi